

Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Σχολή Οικονομικών Επιστημών και Διοίκησης

Πτυχιακό Πρόγραμμα Αστυνομικών Σπουδών

Πτυχιακή Διατριβή

**Η Μεταναστευτική Κρίση μετά την Έναρξη του Εμφύλιου Πολέμου
στη Συρία (2011 - 2018): Ο Ρόλος της Τουρκίας, Εγκληματικότητα
και Τρομοκρατία**

Χαρά Χριστοδούλου

**Επιβλέπων Καθηγητής
Δρ. Λάμπρος Καούλλας**

Μάιος 2019

Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Σχολή Οικονομικών Επιστημών και Διοίκησης

Πτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

Πτυχιακή Διατριβή

*Η Μεταναστευτική Κρίση Μετά την Έναρξη του Εμφύλιου
Πολέμου στη Συρία (2011 – 2018): Ο Ρόλος της Τουρκίας,
Εγκληματικότητα και Τρομοκρατία*

Χαρά Χριστοδούλου

Αρ. Φ/Τ: 11500086

Επιβλέπων Καθηγητής

Δρ. Λάμπρος Καούλλας

Η παρούσα πτυχιακή εργασία υποβλήθηκε προς μερική εκπλήρωση των απαιτήσεων για απόκτηση πτυχιακού τίτλου σπουδών στις Αστυνομικές Σπουδές από τη Σχολή Οικονομικών Επιστημών Και Διοίκησης του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου.

Μάιος 2019

Περίληψη

Η παρούσα πτυχιακή διατριβή ασχολείται με τη μεταναστευτική κρίση που ξέσπασε μετά την έναρξη του εμφυλίου πολέμου στη Συρία, τη χρονική περίοδο 2011 με 2018, ο ρόλος που έπαιξε η Τουρκία, τόσο στον εμφύλιο πόλεμο στη Συρία όσο και στη μεταναστευτική κρίση και η σχέση της μεταναστευτικής κρίσης με την εγκληματικότητα και τη τρομοκρατία. Μέσω της βιβλιογραφικής ανασκόπησης, παρατίθεται αρχικά το χρονικό του εμφυλίου πολέμου στη Συρία καταλήγοντας στις συνέπειες του, τη μαζική μετανάστευση. Ακολουθεί η καταγραφή των επτά χωρών με το μεγαλύτερο αριθμό μεταναστών ανά αναλογία πληθυσμού στην Ευρώπη με αναφορά στη Τουρκία ως η χώρα όπου φιλοξενούνται 3,5 εκατομμύρια μετανάστες. Στη συνέχεια, γίνεται ανάλυση του τρόπου με τον οποίο η Τουρκία εκμεταλλεύεται τη μεταναστευτική κρίση για δικό της όφελος. Φαίνεται επίσης η υποστηρικτική σχέση της Τουρκίας με το Ισλαμικό Κράτος καθώς και ο ρόλος που έπαιξε και συνεχίζει να παίζει στη Συρία, ιδιαίτερα κατά την έναρξη του εμφυλίου πολέμου.

Ακολουθώντας, η διατριβή επικεντρώνεται στη συσχέτιση της μετανάστευσης με την εγκληματικότητα και τη τρομοκρατία. Γίνεται ανάλυση της εγκληματικότητας των δύο χωρών στη κορυφή της λίστας, τη Σουηδία και τη Γερμανία, παραθέτοντας στατιστικά δεδομένα από το 2004 μέχρι το 2011 και συγκρίνοντας τα με τη περίοδο του 2011 – 2018. Γίνεται επίσης αναφορά σε περιστατικά τρομοκρατίας από την έναρξη του μεταναστευτικού κύματος και έπειτα. Περαιτέρω, γίνεται διερεύνηση της επιρροής των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και Κοινωνικής Δικτύωσης στο θέμα της σχέσης της μετανάστευσης με την εγκληματικότητα αλλά και του τρόπου με τον οποίο το θέμα τυγχάνει εκμετάλλευσης από όλες τις πλευρές ιδιαίτερα όταν το θέμα επικεντρώνεται γύρω από τη μεταναστευτική πολιτική.

Για την ολοκλήρωση της παρούσας πτυχιακής διατριβής εξασφαλίστηκε υλικό από την υπάρχουσα βιβλιογραφία, κυρίως από το διαδίκτυο, από ηλεκτρονικά βιβλία, άρθρα ηλεκτρονικών εφημερίδων και περιοδικών και βάσεις δεδομένων από επίσημες κυβερνητικές πηγές.

Τα συμπεράσματα της πιο πάνω έρευνας, έδειξαν ότι ενώ η μετανάστευση δε μπορεί να συσχετιστεί αδιαμφισβήτητα με τη εγκληματικότητα, εντούτοις, πολλοί είναι έτοιμοι να

υποστηρίζουν το αντίθετο, είτε θετικό είτε αρνητικό, εξυπηρετώντας τα δικά τους πολιτικά συμφέροντα σε σχέση με τη μεταναστευτική πολιτική της χώρας τους αλλά και στη περίπτωση της Τουρκίας σε σχέση με τις ενταξιακές της διαδικασίες στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Summary

This dissertation deals with the immigration crisis that broke out after the beginning of the Syrian Civil war, between 2011 and 2018, Turkey's involvement in the war as well as the immigration crisis and the connection between crime and terrorism with immigration. Firstly, through literature review, a chronicle of the Syrian Civil War is presented along with its major consequence, mass migration. It is followed by the recording of the seven European countries with the largest number of migrants per population ratio, ending with a reference to Turkey as the home of 3,5 million migrants. An analysis is then made of how Turkey is taking advantage of the immigration crisis for its own benefit. Turkey's supportive relationship with the Islamic State is also evident as well as the role that Turkey played and continues to play in Syria, and in particular the start of the civil war.

The research then focuses on the connection between crime and terrorism with immigration. The two countries at the top of the list, Sweden and Germany are analyzed using statistical data regarding crime that refer to the time period between 2011 and 2018 and compared with the ones from 2004 till 2011. Terrorist attacks that took place after the beginning of the migrant crisis are also referenced. Furthermore, this dissertation investigates the influence of the media and social networks, upon the connection of crime and immigration and how it is used for personal gain.

For the completion of this dissertation, published material was used from the existing bibliography, mainly from the internet, online books, articles, magazines, newspapers and databases from official government sources.

The results of this research have shown that even though immigration can't be undoubtedly linked with crime, there are many who would claim otherwise, either in a negative or a positive way, in service of their own interests.

Ευχαριστίες

Θα ήθελα πρωτίστως να ευχαριστήσω την οικογένεια μου, τον σύζυγό μου, για την συμπαράσταση και υποστήριξη που μου παρείχε, αλλά και την κόρη μου για την υπομονή της, καθιστώντας έτσι δυνατή την εκπλήρωση της πτυχιακής μου διατριβής και την ολοκλήρωση του κύκλου σπουδών μου με επιτυχία.

Θα ήθελα επίσης να ευχαριστήσω τον Ακαδημαϊκό μου Σύμβουλο Δρ. Λάμπρο Καούλλα, για τις πολύτιμες συμβουλές του, τη καθοδήγηση αλλά και την απαραίτητη στήριξη για την εκπλήρωση της παρούσας πτυχιακής διατριβής.

Τελειώνοντας, δεν θα παρέλεια να ευχαριστήσω όλους τους φορείς του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου για όλη την βοήθεια και τις γνώσεις που μου παρείχαν και κυρίως τον Δρ. Πέτρο Πασιαρδή, Ακαδημαϊκό Υπεύθυνο του πτυχιακού προγράμματος Αστυνομικές Σπουδές, του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου, ο οποίος μου έδωσε την ευκαιρία να ερευνήσω ένα τόσο σημαντικό και επίκαιρο θέμα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Εισαγωγή.....	1
1.1 Σκοπός της Έρευνας.....	2
1.2 Μεθοδολογία Έρευνας	3
1.3 Σύνοψη Κεφαλαίων.....	4
2. Βιβλιογραφική Ανασκόπηση	6
2.1. Ο Εμφύλιος Πόλεμος στη Συρία – Χρονικό.....	6
2.2. Συνέπειες: Η Μαζική Μετανάστευση.....	7
2.2.1 Τα Ωμά Στατιστικά.....	9
3. Τουρκία: Η Μεταναστευτική Κρίση και ο Εμφύλιος στη Συρία.....	12
3.1. Μετανάστευση και Ενταξιακές Διαδικασίες.....	13
3.2. Ο Ρόλος της Τουρκίας στην Ενδυνάμωση του Ισλαμικού Κράτους	14
3.3. Η Τουρκία και ο Εμφύλιος στη Συρία.....	15
4. Μετανάστευση και Εγκληματικότητα.....	17
4.1. Εγκληματικότητα στη Σουηδία	18
4.2. Εγκληματικότητα στη Γερμανία	20
5. Μετανάστευση και Τρομοκρατία	23
5.1. Ισλαμική Τρομοκρατία στη Σουηδία	24
5.2. Ισλαμική Τρομοκρατία στη Γερμανία	25
5.3. Πολιτική Ορθότητα και Ισλαμική Τρομοκρατία	26
6. Ο Φόβος, τα Μ.Μ.Ε. και η Μεταναστευτική Πολιτική	28
7. Επίλογος.....	32
8. Βιβλιογραφία.....	38

Κατάλογος Πινάκων

1. Ποσοστό μεταναστών σε αναλογία πληθυσμού	11
2. Αυξομειώσεις ποσοστών εγκληματικότητας στη Σουηδία	19
3. Αυξομειώσεις ποσοστών εγκληματικότητας στη Γερμανία	21

Κεφάλαιο 1

Εισαγωγή

Μέχρι το τέλος του 2016, ο αριθμός των βίαια εκτοπισμένων ανθρώπων έφτασε τα 65,600,000, όπως αναφέρει η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (UNHCR, 2019). Ο αριθμός αυτός είναι ο ψηλότερος που έφτασε τα τελευταία 70 χρόνια. Από τα 65,6 εκατομμύρια, τα 22,5 ήταν πρόσφυγες και τα 2,8 εκατομμύρια αιτητές ασύλου. Οι υπόλοιποι 40,3 εκατομμύρια άνθρωποι είχαν εκτοπιστεί στην ίδια τους την πατρίδα. Το 2014, η Συρία ήταν η πρώτη χώρα σε αριθμό προέλευσης προσφύγων ξεπερνώντας το Αφγανιστάν το οποίο ήταν στη πρώτη θέση για τρεις δεκαετίες. Έξι από τις δέκα μεγαλύτερες χώρες προέλευσης των προσφύγων βρίσκονται στην Αφρική: Σομαλία, Σουδάν, Νότιο Σουδάν, Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό, Δημοκρατία της Κεντρικής Αφρικής και Ερυθραία. Οι αναπτυσσόμενες χώρες δέχτηκαν το μεγαλύτερο ποσοστό προσφύγων αφού και οι περισσότεροι Σύριοι πρόσφυγες παρέμειναν σε γειτονικές χώρες όπως είναι η Τουρκία, ο Λίβανος και η Ιορδανία. Ακόμα και έτσι όμως, ο αριθμός των αιτήσεων ασύλου από Σύριους πρόσφυγες στην Ευρώπη είχε σταθερά ανοδική πορεία μεταξύ του 2011 – 2017. Μέχρι το Δεκέμβριο του 2017 καταγράφηκαν από την UNHCR 1,000,000 αιτήσεις ασύλου σε 37 Ευρωπαϊκές χώρες (UNHCR, 2019). Ο αριθμός αυτός όμως δεν πλησιάζει ούτε στο μισό τη Τουρκία η οποία φιλοξενεί περίπου 3,5 εκατομμύρια μετανάστες, γεγονός για το οποίο δέχεται συχνά συγχαρητήρια και οικονομική βοήθεια. Πολλοί μιλούν όμως για αλλότριους σκοπούς, αλλά και ύποπτες σχέσεις με τρομοκρατικές οργανώσεις (Bryza, 2018· Καούλλας, 2016).

Οι πρόσφυγες και ευρύτερα η μετανάστευση, ήταν πάντα θέμα συζήτησης σε πολλές χώρες του κόσμου. Η τελευταία μεταναστευτική κρίση όμως έφερε το θέμα στο προσκήνιο με τη συζήτηση να περιστρέφεται γύρω από την ασφάλεια των πολιτών. Η μια πλευρά υποστηρίζει ότι μια πιο αυστηρή μεταναστευτική πολιτική είναι απολύτως απαραίτητη αφού η μετανάστευση οδηγεί σε αυξημένα ποσοστά εγκληματικότητας όπως για παράδειγμα η άρνηση της Πολωνίας να δεχθεί μετανάστες υποστηρίζοντας ότι ο λόγος που δεν υπήρξαν τρομοκρατικές επιθέσεις στη χώρα είναι η απουσία

μουσουλμάνων μεταναστών (Duke, 2018). Η απέναντι πλευρά απορρίπτει τον πιο πάνω ισχυρισμό συνδέοντας μια αντιμεταναστευτική πολιτική με τη ξеноφοβία και λανθασμένα στερεότυπα όπως για παράδειγμα η Σουηδία η οποία μέσω κυβερνητικών ιστοσελίδων συστηματικά προσπαθεί να διαψεύδει μύθους γύρω από τη μετανάστευση (Government Offices of Sweden, 2019). Αφαιρώντας τις ιδεολογικές διαφορές των πιο πάνω πλευρών, η λύση φαίνεται απλή: η συστηματική εξέταση του συνεχώς αυξανόμενου αριθμού επιστημονικών ερευνών για τη συσχέτιση της μετανάστευσης με την εγκληματικότητα, και η μετέπειτα ανάλογη δράση βάση των αποτελεσμάτων (Ousey & Kubrin, 2018). Δυστυχώς, υπάρχουν αρκετοί λόγοι γιατί η απόσπαση ενός ξεκάθαρα αποτελέσματος από τις πιο πάνω έρευνες πιθανόν να μην είναι τόσο απλή υπόθεση.

Πρώτο, από τις έρευνες λείπει η ομοιομορφία, δηλαδή, οι μετρήσεις των ανεξάρτητων και εξαρτημένων μεταβλητών τους, διαφέρουν πολύ. Δεύτερο, τα αποτελέσματα προηγούμενων ερευνών είναι πολλές φορές διφορούμενα και δίστανται, όχι μόνο συγκρίνοντας από έρευνα σε έρευνα αλλά και τα προερχόμενα από την ίδια πηγή. Δηλαδή ενώ κάποιες παρουσιάζουν ουδέτερη, αρνητική ή θετική σχέση μεταξύ της μετανάστευσης και της εγκληματικότητας, κάποιες άλλες παρουσιάζουν αποτελέσματα και από τις τρεις. Τρίτο, πολλοί ειδικοί κοινωνικών επιστημών φαίνεται να ερμηνεύουν διαφορετικά τα αποτελέσματα της ήδη υπάρχουσας βιβλιογραφίας. Για παράδειγμα, σύμφωνα με τους Ewing, Martinez & Rumbaut (2015), πολύχρονες έρευνες φαίνεται να δείχνουν πως υψηλά επίπεδα μετανάστευσης συνδέονται με χαμηλά επίπεδα βίαιων εγκλημάτων και εγκλημάτων κατά περιουσίας. Ενώ οι Shihadeh & Barranco (2010) υποστηρίζουν ότι δεν μπορούν να εξαχθούν ξεκάθαρα αποτελέσματα από προηγούμενες έρευνες αφού δεν υπάρχει μια και μοναδική σχέση μεταξύ μετανάστευσης και εγκληματικότητας όπως δεν υπάρχει μόνο ένα είδος μετανάστευσης ή ένα μόνο είδος εγκλήματος. Για τους λόγους αυτούς, είναι κατανοητό γιατί η σχέση μεταξύ μετανάστευσης και εγκληματικότητας παραμένει ένα θέμα αμφισβητήσιμο ακόμα και αν υπάρχουν πολυάριθμες επιστημονικές αποδείξεις (Shihadeh & Barranco, 2010).

1.1. Σκοπός της Έρευνας

Η έναρξη του εμφυλίου πολέμου στη Συρία ήταν ταυτόχρονα και η αρχή μιας μεταναστευτικής κρίσης η οποία επηρέασε και συνεχίζει να επηρεάζει τόσο τις

γειτονικές της χώρες όσο και την Ευρώπη σε τεράστια κλίμακα αλλά και τις ζωές εκατομμυρίων ανθρώπων. Καμία χώρα όμως δεν επηρέασε και επηρεάστηκε πιο πολύ από τη Τουρκία. Ο ρόλος της στη μεταναστευτική κρίση αλλά και στον εμφύλιο πόλεμο στη Συρία είναι εκτεταμένος και αμφιλεγόμενος με πολλές αναφορές να τη θέλουν ως ενεργητικό παίχτη στον εμφύλιο πόλεμο στη Συρία από την αρχή (Καούλλας, 2016).

Όταν γίνεται αναφορά στη μεταναστευτική κρίση, είναι σχεδόν αδύνατο να μην περιστραφεί η συζήτηση γύρω από το θέμα της συσχέτισης της μετανάστευσης και της εγκληματικότητας αφού είναι πόλος έλξης για πολλούς ερευνητές, ένα θέμα πάντα σχετικό και επίκαιρο. Το ίδιο και στη προκειμένη περίπτωση, λόγω του σταθερού αλλά και συνεχώς αυξανόμενου ενδιαφέροντος, γίνεται προσπάθεια στη παρούσα διατριβή εξαγωγής συμπεράσματος όσο αφορά τη σχέση της μετανάστευσης με την εγκληματικότητα βασισμένο σε ένα πολύ μικρό δείγμα και για μικρό χρονικό διάστημα.

Η εγκληματικότητα είναι ένα θέμα με το οποίο καταπιάνονται συχνά τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης. Προκαλεί το ενδιαφέρον του αποδέκτη/πολίτη αφού το αίσθημα ασφάλειας και προστασίας τόσο του εαυτού και της οικογένειας όσο και της παρουσίας είναι από τα πιο αρχέγονα ένστικτα του ανθρώπου (Kantor, 1920). Η κάλυψη της εγκληματικότητας και μόνο, μπορεί να κεντρίσει και να κρατήσει το ενδιαφέρον μέχρι ενός σημείου, εκτός εάν προσφέρεται ταυτόχρονα και ο υπεύθυνος. Αυτό συμβαίνει όταν συνδυάζεται η εγκληματικότητα με τη μετανάστευση από τα Μ.Μ.Ε. Η δραματοποίηση και μεγαλοποίηση στατιστικών και περιστατικών αυξάνουν το κέρδος αφού αυξάνεται μαζί τους ο φόβος και το άγχος και ταυτόχρονα και η τηλεθέαση (Akdenizli, Dionne, Kaplan, Rosenstiel & Suro, 2016· Courtauld, 2014· Faison, 1997).

Απώτερος σκοπός και φιλοδοξία του ερευνητή είναι η παρούσα διατριβή να ασκήσει κριτική σε καλά ριζωμένες πεποιθήσεις σχετικά με το θέμα της αναφερόμενης μεταναστευτικής κρίσης που αντιμετωπίζει η Ευρώπη, καθιστώντας τον αναγνώστη πρόθυμο να δει πέρα από την επιφανειακή επιρροή των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης.

1.2 Μεθοδολογία έρευνας

Η μεθοδολογία που επιλέγηκε για την εξέταση της σχέσης της μετανάστευσης με την εγκληματικότητα μετά την έναρξη του εμφυλίου πολέμου στη Συρία είναι η

βιβλιογραφική. Η επιλογή βιβλιογραφικού υλικού έγινε με μεγάλη προσοχή, κυρίως από ξένη βιβλιογραφία, αφού τα αντικείμενα μελέτης δεν μπορούσαν να καλυφθούν επαρκώς από ελληνική βιβλιογραφία, με σκοπό την εξαγωγή αξιόπιστων και έγκυρων αποτελεσμάτων. Το υλικό της διατριβής εξασφαλίστηκε κυρίως από το διαδίκτυο, από ηλεκτρονικά βιβλία, άρθρα ηλεκτρονικών εφημερίδων και περιοδικών και βάσεις δεδομένων.

Τα αξιόπιστα και ορθά στατιστικά δεδομένα για τη μετανάστευση και την εγκληματικότητα, αποτελούν την ραχοκοκαλιά της παρούσας διατριβής. Για το λόγο αυτό, επιλέγηκαν δεδομένα μόνο από επίσημες βάσεις δεδομένων, όπως η βάση δεδομένων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Σουηδικού Εθνικού Συμβουλίου για την Πρόληψη του Εγκλήματος και της Ομοσπονδιακής Αστυνομίας της Γερμανίας.

1.3 Σύνοψη κεφαλαίων

Η παρούσα διατριβή έχει χωριστεί σε πέντε κεφάλαια. Το πρώτο κεφάλαιο αποτελείται από την εισαγωγή στο θέμα με το οποίο θα ασχοληθεί η διατριβή, ο σκοπός της ερευνητικής διαδικασίας, η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε και τέλος η σύνοψη των κεφαλαίων.

Στο δεύτερο κεφάλαιο, κατά τη βιβλιογραφική ανασκόπηση, γίνεται μια σύντομη ιστορική αναδρομή στα αίτια που οδήγησαν στην μεγαλύτερη μεταναστευτική κρίση του 21^{ου} αιώνα, την Αραβική Άνοιξη και την έναρξη του εμφυλίου πολέμου στη Συρία. Ακολουθεί η καταγραφή των επτά Ευρωπαϊκών χωρών με το μεγαλύτερο αριθμό μεταναστών, προσφύγων και αιτητών ασύλου μαζί, ανά αναλογία πληθυσμού. Το τρίτο κεφάλαιο, ασχολείται με την σχέση της Τουρκίας με το θέμα της μεταναστευτικής κρίσης και το ρόλο που παίζει η συσχέτιση της μετανάστευσης με την εγκληματικότητα για την προώθηση των συμφερόντων της. Επίσης γίνεται αναφορά στο ρόλο που έπαιξε η Τουρκία στην έναρξη και επιδείνωση του εμφυλίου πολέμου στη Συρία καθώς και τη σχέση της με τις στρατιωτικές και παραστρατιωτικές οργανώσεις στη περιοχή, κυρίως την ISIS.

Το τέταρτο κεφάλαιο επικεντρώνεται στη σχέση της μετανάστευσης με την εγκληματικότητα με αναφορά στις δύο χώρες οι οποίες βρίσκονται στη κορυφή της

λίστας με το μεγαλύτερο ποσοστό σε αναλογία πληθυσμού, τη Σουηδία και τη Γερμανία όπου και παραθέτονται στατιστικά δεδομένα για τα επίπεδα εγκληματικότητας από το 2011 μέχρι το 2017 και συγκρίνοντας τα με τα επίπεδα από το 2004 μέχρι το 2011. Το πέμπτο κεφάλαιο συνεχίζει να επικεντρώνεται γύρω από τη Σουηδία και τη Γερμανία, όσο αφορά αυτή τη φορά με τη σχέση της μετανάστευσης με τη τρομοκρατία όπου και παρατίθενται περιστατικά τρομοκρατίας από την έναρξη του μεταναστευτικού κύματος και έπειτα. Επίσης γίνεται αναφορά στο τρόπο με τον οποίο η «πολιτική ορθότητα» επηρεάζει την αντιμετώπιση της ισλαμικής τρομοκρατίας στην Ευρώπη.

Το έκτο κεφάλαιο, καταπιάνεται με την επιρροή των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και Κοινωνικής Δικτύωσης στο θέμα της σχέσης της μετανάστευσης με την εγκληματικότητα αλλά και τον τρόπο με τον οποίο πολιτικές και άλλες οργανώσεις χρησιμοποιούν τα μέσα αυτά για ικανοποίηση δικών τους συμφερόντων.

Το έβδομο και τελευταίο κεφάλαιο περιλαμβάνει τα συμπεράσματα όπως αυτά προέκυψαν σε κάθε στάδιο της ερευνητικής διαδικασίας. Περιλαμβάνονται επίσης απόψεις και διδαχθέντα μαθήματα σχετικά με την υπεύθυνη ενημέρωση για τη μεταναστευτική κρίση.

Κεφάλαιο 2

Βιβλιογραφική Ανασκόπηση

Στο παρόν κεφάλαιο, παρατίθεται το χρονικό του εμφυλίου πολέμου στη Συρία, η αφορμή, τα αίτια και οι συνέπειες του. Ακολουθούν με αριθμούς και σε αναλογία πληθυσμού οι επτά χώρες με το μεγαλύτερο αριθμό μεταναστών, ανά αναλογία πληθυσμού.

2.1. Ο Εμφύλιος Πόλεμος στη Συρία - Χρονικό

Όπως όλα τα σημαντικά γεγονότα στην ιστορία έχουν μια φαινομενικά ασήμαντη αφορμή, έτσι και ο εμφύλιος πόλεμος στη Συρία. Σε αυτή τη περίπτωση όμως, η αφορμή συμβαίνει σχεδόν 4000 χιλιόμετρα μακριά, στη Τυνησία. Το Δεκέμβριο του 2010, ο Mohammed Bouazizi, αυτοπυρπολείται ως ένδειξη διαμαρτυρίας για τον αυθαίρετο εμπρησμό της καντίνας του από την τοπική Αστυνομία λόγω έλλειψης άδειας. Η πράξη του αυτή οδηγεί πολλούς συμπατριώτες του σε εξέγερση εναντίον του αυταρχικού καθεστώτος της Τυνησίας. Μέχρι την άνοιξη του 2011, η εξέγερση στην Τυνησία, ενέπνευσε διαμαρτυρίες πολιτών και σε άλλα γειτονικά κράτη με παρόμοια καθεστώτα, με σκοπό τη διεκδίκηση περισσότερων κοινωνικών ελευθεριών και συμμετοχή στη πολιτική διαδικασία, οδηγώντας στη λεγόμενη «Αραβική Άνοιξη» (Arab Spring, 2018).

Η «Αραβική Άνοιξη», ήταν και η πηγή έμπνευσης μιας ομάδας παιδιών στη Daria'a της Συρίας, η οποία το Μάρτιο του 2011 έγραψε συνθήματα στους τοίχους εναντίον του απολυταρχικού καθεστώτος του προέδρου Bashar al-Assad. Τα παιδιά συλλαμβάνονται και βασανίζονται και ένα από αυτά σκοτώνεται. Οι αντιδράσεις των ντόπιων απαντήθηκαν με μαζικές συλλήψεις και πυροβολισμούς. Σύντομα, ειρηνικές διαμαρτυρίες ξέσπασαν σε διάφορες πόλεις της χώρας οι οποίες αντιμετωπίστηκαν από την κυβέρνηση με αυξημένα επίπεδα βίας χρησιμοποιώντας την αστυνομία και στρατιωτικές/παραστρατιωτικές κυβερνητικές οργανώσεις. Η ειρηνική διάθεση της διαμαρτυρίας εξαφανίστηκε και η Συρία μετατράπηκε σε εμπόλεμη ζώνη μεταξύ της κυβέρνησης και των αντιστασιακών οργανώσεων. Η κυβέρνηση βρήκε υποστήριξη από

παλιούς συμμάχους, το Ιράν και τη Ρωσία, ενώ οι Η.Π.Α, Ευρωπαϊκή Ένωση, Κατάρ, Τουρκία και τα Ην. Αραβικά Εμιράτα δήλωσαν δημόσια τη στήριξη τους στις αντικαθεστωτικές δυνάμεις. Το χάος που επικρατεί στη περιοχή, δημιουργεί πρόσφορο έδαφος για την είσοδο τρομοκρατικών οργανώσεων όπως την ISIS και την al-Qaeda αναγκάζοντας τη κυβέρνηση Assad και τις αντιστασιακές δυνάμεις να αντιμετωπίσουν νέο εχθρό. Μέχρι στιγμής, ο πόλεμος στη Συρία τραυμάτισε περισσότερους από ένα εκατομμύριο ανθρώπους, επέφερε το θάνατο σε 470,000 και ανάγκασε εκατομμύρια να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους (Syrian Civil War, 2018· Marks, 2018).

2.2. Συνέπειες: Η Μαζική Μετανάστευση

Το 2012, ο Λίβανος γίνεται ο νούμερο ένα προορισμός των Σύριων προσφύγων, οι οποίοι ελπίζουν ότι σύντομα θα μπορούν να επιστρέψουν στα σπίτια τους. Δημιουργείται ο προσφυγικός καταυλισμός Za'atari, κοντά στα σύνορα με τη Συρία. Ενώ αρχικά θεωρείται ως προσωρινός χώρος φιλοξενίας, πολλοί πρόσφυγες θα παραμείνουν εκεί για χρόνια ("Syrian Refugee Crisis", 2019).

Μέχρι το 2013, οι πρόσφυγες φτάνουν τα 2 εκατομμύρια. Το 2014, δημιουργείται ο καταυλισμός Azraq στην Ιορδανία, όπου και φιλοξενεί 1 εκατομμύριο πρόσφυγες. Ο μεγάλος αριθμός τους, καταπονεί το ήδη κουρασμένο κοινωνικό σύστημα της χώρας. Το τέλος του 2014, βρίσκει 3 εκατομμύρια πρόσφυγες να αναζητούν καταφύγιο σε γειτονικές χώρες. Στην Τουρκία, κατέφυγαν περίπου 3,5 εκατομμύρια πρόσφυγες όπου και ζουν έξω από καταυλισμούς χωρίς εύκολη πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες. Στο Λίβανο αποτελούν το ένα έκτο του πληθυσμού αφού ο αριθμός αγγίζει τις 950,000, οι οποίοι ζουν σε άθλιες συνθήκες με περιορισμένο εισόδημα (Marks, 2018).

Οι συνέπειες του εμφυλίου αγγίζουν σιγά – σιγά και την Ευρώπη όπου 100,000 πρόσφυγες αναζητούν άσυλο, και μέχρι το τέλος του 2015 ο αριθμός φτάνει το 1 εκατομμύριο. Συνολικά, περισσότεροι από 5,6 εκατομμύρια Σύριοι εγκατέλειψαν τη χώρα τους και άλλα 6,1 εκατομμύρια μετατοπίστηκαν στην ίδια τη Συρία. Οι περισσότεροι, κατέφυγαν σε γειτονικές χώρες όπως η Τουρκία, ο Λίβανος, η Ιορδανία, το Ιράκ και η Αίγυπτος. Μόνο 10% επιχείρησαν το επικίνδυνο ταξίδι προς την Ευρώπη (Marks, 2018).

Το 2015, είχε το μεγαλύτερο καταγεγραμμένο αριθμό αφίξεων μεταναστών, 1,015,078. Περισσότεροι από 800,000 κατέφθασαν μέσω θάλασσας από τη Τουρκία στην Ελλάδα, και οι περισσότεροι από αυτούς συνέχισαν το ταξίδι τους με προορισμό τη Γερμανία και τη Σουηδία (BBC, 2018). Το 85%, από τους μετανάστες οι οποίοι καταφθάνουν στην Ελλάδα, προέρχονται από χώρες όπου βιώνουν την ίδια κατάσταση με τη Συρία, όπως το Αφγανιστάν, το Ιράκ και τη Σομαλία (UNHCR, 2015). Από το 2015 και έπειτα, ο αριθμός των μεταναστών που καταφτάνουν στην Ελλάδα έχει μειωθεί σημαντικά, ιδιαίτερα λόγω της συμφωνίας η οποία υπογράφηκε μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και Τουρκίας κατά την οποία μετανάστες οι οποίοι δεν αιτήθηκαν άσυλο ή τους οποίους η αίτηση έχει απορριφθεί, θα επιστρέφουν πίσω στη Τουρκία (BBC, 2018).

Ενώ ο αριθμός των μεταναστών στην Ελλάδα μειώθηκε, στη Ιταλία παρέμεινε ο ίδιος μέχρι και το 2018, όπου και εκεί μειώθηκε σημαντικά. Η Ιταλία, παραμένει ο πρωταρχικός προορισμός μεταναστών από την Ερυθραία, τη Σομαλία και άλλες χώρες της Υποσαχάριας Αφρικής (UNHCR, 2015). Το 2016 και 2017, 180,000 και 119,000 έφτασαν στην Ιταλία, αντίστοιχα, μέσω θάλασσας με τη βοήθεια διακινητών, από τη Βόρεια Αφρική. Συνολικά, η Ιταλία δέχθηκε το 67% των εισερχόμενων μεταναστών (BBC, 2018).

Ο τεράστιος αριθμός μεταναστών που επιχειρούν το επικίνδυνο ταξίδι προς την Ευρώπη μέσω θάλασσας και ο τεράστιος αριθμός μεταναστών οι οποίοι έχασαν τη ζωή τους ή αγνοούνται κατά τη διαδρομή (3,771 το 2015 και 5,096 το 2016), οδήγησε την Ε.Ε. να ενισχύσει τις θαλάσσιες επιχειρήσεις στη Μεσόγειο με σκοπό να σωθούν ζωές. Μόνο το 2015 μέχρι το 2016, οι επιχειρήσεις της Ε.Ε. στη Μεσόγειο έσωσαν τη ζωή περισσότερων από 400,000 ανθρώπων, κατασχέθηκαν 303 σκάφη που χρησιμοποιούνταν για την παράνομη μεταφορά μεταναστών και παραδόθηκαν 89 ύποπτοι διακινητές στις Ιταλικές Αρχές. Συγκεκριμένα, η Ε.Ε. από το 2015 έχει τριπλασιάσει τη βοήθεια που προσφέρει στην Ελλάδα και Ιταλία, με τις επιχειρήσεις «POSEIDON» και «TRITON» αντίστοιχα, ενισχύοντας το συνοριακό έλεγχο με κύριο σκοπό την έρευνα και διάσωση. Μεταξύ Ιανουαρίου και Αυγούστου 2016, διασώθηκαν 37,479 άτομα με την επιχείρηση «POSEIDON» και 38,750 με την επιχείρηση «TRITON» (European Commission, 2016· UNCHR, 2019).

2.2.1. Τα Ωμά Στατιστικά

Σύμφωνα με τη βάση δεδομένων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, οι επτά Ευρωπαϊκές χώρες με το μεγαλύτερο αριθμό μεταναστών μέχρι το τέλος του 2017, είναι η Γερμανία, η Ιταλία, η Γαλλία, η Ελλάδα, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ισπανία και η Σουηδία. Η πιο πάνω σειρά όμως αλλάζει όταν ληφθεί υπόψη ο πληθυσμός μιας χώρας και το ποσοστό των μεταναστών σε αναλογία αυτού (“A welcoming Europe?”, n.d.).

Συγκεκριμένα, στη Γερμανία, με πληθυσμό 82 εκατομμύρια περίπου, το μεγαλύτερο ποσοστό μεταναστών που καταγράφηκε από το 2011 μέχρι το 2018 ήταν το 2016 όταν καταμετρήθηκαν 669,5 χιλιάδες πρόσφυγες και 745 χιλιάδες αιτητές ασύλου, συνολικά 1,4 εκατομμύρια μετανάστες, αριθμός που αντιστοιχεί στο 1,7% του πληθυσμού της χώρας (“A welcoming Europe?”, n.d.). Στην Ιταλία, με πληθυσμό 60 εκατομμυρίων περίπου, το ποσοστό των μεταναστών στη χώρα παρουσίασε σταθερή αύξηση από το 2011 με αποκορύφωμα το 2017, όπου καταγράφηκαν 167,5 χιλιάδες πρόσφυγες και 129 χιλιάδες αιτητές ασύλου, συνολικά 296,5 χιλιάδες μετανάστες, αριθμός που αντιστοιχεί στο 0,5% του πληθυσμού της Ιταλίας (“A welcoming Europe?”, n.d.). Η ίδια σταθερή αύξηση παρουσιάστηκε και στην Γαλλία, με πληθυσμό 66 εκατομμυρίων περίπου, με το υψηλότερο ποσοστό μεταναστών σε αναλογία πληθυσμού να καταγράφεται το 2017, με 337 χιλιάδες πρόσφυγες και 99,5 χιλιάδες αιτητές ασύλου, συνολικά 436,5 χιλιάδες μετανάστες, αριθμός που αντιστοιχεί στο 0,66% του πληθυσμού (“A welcoming Europe?”, n.d.).

Στην Ελλάδα, με πληθυσμό 10,9 εκατομμυρίων περίπου, το 2017 υπήρχαν 34 χιλιάδες πρόσφυγες και 58,5 χιλιάδες αιτητές ασύλου, συνολικά 92,5 χιλιάδες μετανάστες, αριθμός που αντιστοιχεί στο 0,85% του πληθυσμού, το υψηλότερο ποσοστό από το 2011 (“A welcoming Europe?”, n.d.). Στο Ηνωμένο Βασίλειο, με πληθυσμό περίπου 64,5 εκατομμύρια, το ποσοστό των μεταναστών παρουσίασε σταθερή μείωση από το 2011 μέχρι το 2018, με το υψηλότερο ποσοστό να καταγράφεται το 2011, με 193,5 χιλιάδες πρόσφυγες και 27 χιλιάδες αιτητές ασύλου, συνολικά 220,5 χιλιάδες μετανάστες (0,34% του πληθυσμού) (“A welcoming Europe?”, n.d.).

Στην Ισπανία, με πληθυσμό 46,5 εκατομμύρια περίπου, ο μεγαλύτερος αριθμός μεταναστών που καταγράφηκε ήταν το 2017 με 17,5 χιλιάδες πρόσφυγες και 31 χιλιάδες αιτητές ασύλου, συνολικά 48,5 χιλιάδες μετανάστες, αριθμός που αντιστοιχεί

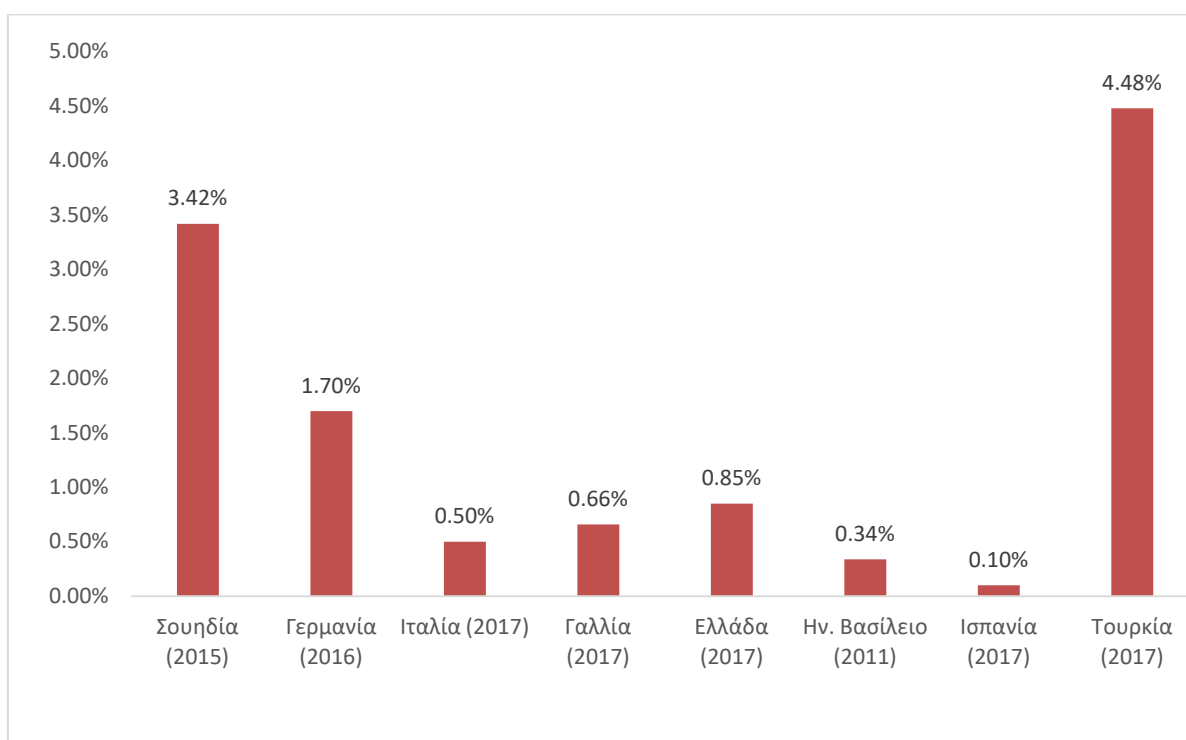
στο 0,1% του πληθυσμού της χώρας (“A welcoming Europe?”, n.d.). Στη Σουηδία, με πληθυσμό 9,7 εκατομμυρίων περίπου, το ψηλότερο ποσοστό των μεταναστών που καταγράφηκε ήταν το 2015, με 169,5 χιλιάδες πρόσφυγες και 162,5 χιλιάδες αιτητές ασύλου, συνολικά 332 χιλιάδες μετανάστες, ένας αριθμός που αντιστοιχεί στο 3,42% του πληθυσμού της χώρας (“A welcoming Europe?”, n.d.).

Όπως φαίνεται από τα πιο πάνω στατιστικά, εάν αναλογιστεί κανείς τον πληθυσμό κάθε χώρας και πως συγκρίνεται με τον αριθμό των μεταναστών τον οποίο φιλοξενούν, η σειρά τους αλλάζει δραματικά. Η Σουηδία, από την έβδομη θέση, ανεβαίνει θεαματικά στην πρώτη αφού το 2017, φιλοξενούσε 259 χιλιάδες μετανάστες οι οποίοι αναλογούν στο 2,67% του πληθυσμού της χώρας. Το ποσοστό αυτό είναι το υψηλότερο από όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, χωρίς να χρειαστεί να γίνει αναφορά στο 2015, όπου το ποσοστό έφτασε το 3,42% του πληθυσμού. Η Γερμανία παραμένει στις πρώτες θέσεις, καταλαμβάνοντας τώρα τη δεύτερη, με ποσοστό το 2017 1,5% του πληθυσμού που μεταφράζεται όμως σε 1,2 εκατομμύρια μετανάστες, ένας αριθμός ο οποίος όμως παρουσίασε μείωση της τάξης των 200 χιλιάδων από το 2016. Γαλλία και Ελλάδα παραμένουν σταθερές στη θέση τους με το ποσοστό στη Γαλλία να ανεβαίνει αργά και σταθερά, μέσα σε επτά χρόνια ανέβηκε 0,26%, από το αρχικό 0,4% και με την Ελλάδα από 10 χιλιάδες μετανάστες το 2011, να φιλοξενεί το 2017 92,5 χιλιάδες. Ακολουθεί η Ιταλία με αύξηση του ποσοστού μεταναστών σε αναλογία πληθυσμού της από το 0,16% στο 0,5% σε επτά χρόνια. Το ίδιο και η Ισπανία, με το χαμηλότερο ποσοστό ανά πληθυσμό από όλες, στο 0,1%, η οποία όμως παρουσίασε απότομη αύξηση του ποσοστού το 2016 και 2017, αφού από ένα μέσο όρο 8,5 χιλιάδων μεταναστών από το 2011 μέχρι το 2015, το 2016 ο αριθμός εκτοξεύτηκε στις 29 χιλιάδες και το 2017 στις 48,5. Το Ηνωμένο Βασίλειο, αν και δε βρίσκεται στον πάτο της λίστας, εντούτοις ξεχωρίζει ανάμεσα σε όλες τις άλλες. Είναι το μοναδικό κράτος του οποίου το ποσοστό έχει καθοδική πορεία, ξεκινώντας το 2011 στο 0,34% και μέχρι το τέλος του 2017, το ποσοστό κατέβηκε στο 0,24% του πληθυσμού της.

Οι περισσότερες χώρες της Ευρώπης, αδιαμφισβήτητα, δέχθηκαν μεγάλο αριθμό μεταναστών όπως φαίνεται και από τα πιο πάνω στατιστικά. Η χώρα όμως με το μεγαλύτερο αριθμό μεταναστών σε αναλογία πληθυσμού στο κόσμο, είναι η Τουρκία. Ως γειτονική χώρα των πληγέντων περιοχών, πολλοί πρόσφυγες, κυρίως Σύριοι, επέλεξαν να παραμείνουν εκεί. Μέχρι το τέλος του 2017, ο αριθμός έφτασε τα 3,5

εκατομμύρια, με τα 3,2 εκατομμύρια να είναι Σύριοι πρόσφυγες. Με πληθυσμό περίπου 78 εκατομμύρια, η αναλογία του αριθμού των μεταναστών αντιστοιχεί στο 4,48% (Reliefweb, 2018). Στον πιο κάτω πίνακα (Πίνακας 1), φαίνονται τα ποσοστά μεταναστών σε αναλογία πληθυσμού των επτά χωρών αλλά και της Τουρκίας κατά την χρονολογία την οποία βρίσκονταν στα πιο ψηλά επίπεδα.

Ποσοστό μεταναστών σε αναλογία πληθυσμού

Πίνακας 1

Κεφάλαιο 3

Τουρκία: Η Μεταναστευτική Κρίση και ο Εμφύλιος στη Συρία

Η έναρξη του εμφυλίου πολέμου στη Συρία, προκάλεσε μια τεράστια ανθρωπιστική κρίση, οδηγώντας χιλιάδες πρόσφυγες να περνούν τα σύνορα της Τουρκίας κάτω από απάνθρωπες συνθήκες, με σκοπό το πέρασμα από την Ελλάδα στην κεντρική Ευρώπη. Μέχρι το 2017, η Τουρκία βρέθηκε να φιλοξενεί περισσότερους από 3,5 εκατομμύρια ανθρώπους μετανάστες και πρόσφυγες (Dimitriadis, 2017).

Η Τουρκία μοιράζεται τα σύνορα της με την Ευρωπαϊκή Ένωση και σε ξηρά και σε θάλασσα. Σύμφωνα με την Ετήσια Έκθεση της FRONTEX το 2016, εντοπίστηκαν περισσότερες από 800,000 περιπτώσεις παράνομης διακίνησης στη Διαδρομή της Ανατολικής Μεσογείου, όπως λέγεται το θαλάσσιο πέρασμα από την Τουρκία στην Ελλάδα (FRONTEX, 2016· Isleyen, 2018). Στις 18 Μαρτίου 2016, Ευρωπαϊκή Ένωση και Τουρκία υπέγραψαν συμφωνία με σκοπό τον έλεγχο της παράνομης μετανάστευσης από την Τουρκία στην Ευρώπη. Η συμφωνία αυτή, περιλαμβάνει μεταξύ άλλων, την επιστροφή πίσω στη Τουρκία, όλων των παράνομων μεταναστών και αιτητών ασύλου, οι οποίοι καταφτάνουν από την Τουρκία στην Ελλάδα, των οποίων οι αιτήσεις απορρίπτονται (Corrao, 2019).

Η υπογραφή της Συμφωνίας, επιτεύχθηκε μετά από μια σειρά συναντήσεων από τον Νοέμβριο του 2015, αφιερωμένες στην ενίσχυση των σχέσεων της Τουρκίας με την Ευρωπαϊκή Ένωση και της συνεργασίας τους για το χειρισμό της μεταναστευτικής κρίσης. Τη Συμφωνία, προηγήθηκε η ενεργοποίηση του Κοινού Σχεδίου Δράσης μεταξύ της Τουρκίας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 29 Νοεμβρίου 2015 και κοινή τους δήλωση στις 07 Μαρτίου 2016 (Corrao, 2019).

Η εφαρμογή της πιο πάνω Συμφωνίας, έπαιξε ρόλο κλειδί στη μείωση της παράνομης μετανάστευσης από την Τουρκία. Το 2017, πέρασαν στην Ευρώπη από τη διαδρομή της Ανατολής Μεσογείου, 41,720 μετανάστες, αριθμός κατά 77% μικρότερος από το 2016. Η Συμφωνία, βοήθησε επίσης στη μείωση του αριθμού των ανθρώπων που έχαναν τη ζωή τους κατά το πέρασμα προς την Ευρώπη μέσω της διαδρομής αυτής αλλά και τον αριθμό των διακινητών. Το 2017, έχασαν τη ζωή τους στη θάλασσα 62 άνθρωποι, ενώ το 2016 ο αριθμός είχε φτάσει τους 434. Η κίνηση αυτή της Τουρκίας, επιβραβεύτηκε με την δέσμευση της Ευρωπαϊκής Ένωσης για προσφορά 3 δισεκατομμυρίων ευρώ με σκοπό την βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των μεταναστών στην Τουρκία (“Eastern Mediterranean Route”, 2018). Πέρα από τα πιο πάνω θετικά αποτελέσματα όμως, το πέρασμα από την Τουρκία στην Ευρώπη μέσω της Διαδρομής της Ανατολικής Μεσογείου παραμένει ένα από τα πιο δημοφιλές (Isleyen, 2018; FRONTEX, 2017).

3.1. Μετανάστευση και Ενταξιακές Διαδικασίες

Η Τουρκία ως η πρώτη χώρα υποδοχής, παίζει ένα πολύ σημαντικό ρόλο στη μεταναστευτική κρίση, αφού λειτουργεί ως φράγμα στο τεράστιο κύμα μεταναστών που επιθυμούν να περάσουν στην Ευρώπη. Ο ρόλος αυτός «διαφημίζεται» από την Τουρκία με την πρώτη ευκαιρία και τυγχάνει εκμετάλλευσης όποτε οι περιστάσεις το ορίζουν. Περί τα μέσα του 2016, η ευκαιρία αυτή δόθηκε στον Τούρκο Πρόεδρο, όταν δικαστήριο στη Γερμανία απαγόρευσε την εξαγγελία του προς 40,000 τουρκικής καταγωγής υποστηρικτών του στη Κολωνία μέσω ζωντανής σύνδεσης. Η απάντηση της Άγκυρας ήταν άμεση, απειλώντας το σκίσιμο της Συμφωνίας του Μαρτίου. Η απειλή αυτή επηρέασε κυρίως τη Γερμανίδα Καγκελάρια, αφού μια ακυρωμένη συμφωνία θα σήμαινε την αθέτηση της προεκλογικής της υπόσχεσης για μειωμένο αριθμό μεταναστών στη Γερμανία (McCathie, 2016).

Αυτή δεν ήταν η μοναδική φορά που χρησιμοποιήθηκε από την Τουρκία η πιο πάνω απειλή. Προς το τέλος του 2016, η Ευρωπαϊκή Ένωση λόγω παραβιάσεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων από την Τουρκία, αποφάσισε την προσωρινή παύση των ενταξιακών της διαπραγματεύσεων. Ο Τούρκος πρόεδρος δεν έχασε την ευκαιρία και ως απάντηση, απείλησε να ακυρώσει την συμφωνία του Μαρτίου, ανοίγοντας τα σύνορα και πλημμυρίζοντας την Ευρώπη με μετανάστες. Πολλοί Ευρωπαίοι ηγέτες, αναγνωρίζοντας τη σοβαρότητα της πιο πάνω απειλής, ιδιαίτερα όταν γίνεται κατά τη διάρκεια προεκλογικής περιόδου (Γαλλία, Γερμανία και Ολλανδία), αποφασίζουν να

παραβλέψουν τις όποιες παραβιάσεις από πλευράς Τουρκίας και να υποστηρίξουν τη συνέχεια των συζητήσεων για την ένταξη της στην Ευρωπαϊκή Ένωση (Karadeniz & Tattersall, 2016).

3.2. Ο Ρόλος της Τουρκίας στην Ενδυνάμωση του Ισλαμικού Κράτους

Τέλη του 2013 με αρχές του 2014, πολλές συνοριακές πόλεις της Τουρκίας έγιναν κέντρα υποδοχής για ξένους μαχητές οι οποίοι επιθυμούσαν να ταξιδέψουν στη Συρία και στο Ιράκ για να ενωθούν με το Ισλαμικό Κράτος και άλλα Επαναστατικές Οργανώσεις. Σύμφωνα με τα περισσότερα στοιχεία, οι ξένοι μαχητές από όλο τον κόσμο πρώτα ταξίδευαν στη Τουρκία και μέσω αυτής προχωρούσαν στη Συρία και στο Ιράκ, αποτελώντας τη ραχοκοκαλιά του Ισλαμικού Κράτους. Μόνο το 2013, 30,000 μαχητές πέρασαν από τουρκικό έδαφος, δημιουργώντας τη λεγόμενη «διαδρομή των Τζιχαντιστών» (“Jihadi Highway”), εδραιώνοντας την Τουρκία ως τη χώρα διαμέσου της οποίας κάποιος μπορεί να περάσει στο Ισλαμικό Κράτος. Τέλος Αυγούστου του 2015, η Τουρκία αποφάσισε να αυξήσει τους ελέγχους στα σύνορα της αλλά μέχρι τότε ήταν ήδη αργά αφού η πλειοψηφία των ξένων μαχητών είχε φτάσει στη Συρία και στο Ιράκ (Yaula & Clarke, 2018).

Υπάρχουν πάρα πολλά παραδείγματα τα οποία μαρτυρούν τη παθητική βοήθεια που προσέφερε η Τουρκία στους μαχητές του Ισλαμικού Κράτους, όπως για παράδειγμα η δωρεάν φροντίδα των πληγωμένων μαχητών σε νοσοκομεία της νοτιοδυτικής Τουρκίας. Ανάμεσα σε αυτούς και ένα από τα υψηλά στελέχη του Ισλαμικού Κράτους, ο Ahmet el-H, ο οποίος νοσηλεύτηκε σε ιδιωτικό νοσοκομείο στη Τουρκία τον Αύγουστο του 2014. Υπάρχει επίσης και πληθώρα αναφορών, σύμφωνα με τις οποίες, πολλοί Τούρκοι αξιωματούχοι, ανάμεσα τους και πρόσωπο του στενού οικογενειακού κύκλου του Τούρκου Πρόεδρου, είχε σχέση με την αγορά πετρελαίου από το Ισλαμικό Κράτος μέσω διάφορων εταιρειών «βιτρίνες», κάτι το οποίο, αν όχι άμεσα τότε έμμεσα, λειτούργησε προς την οικονομική ενίσχυση και υποστήριξη του Ισλαμικού Κράτους. Πέρα από αυτό, πετρέλαιο του Ισλαμικού Κράτους ήταν διαθέσιμο σε πολλά σημεία των τούρκικων συνόρων για τη χρονική περίοδο μεταξύ 2014 με 2015. Λέγεται επίσης ότι με τη σύμφωνη γνώμη του Τούρκου Προέδρου, πολλοί πρώην μαχητές του Ισλαμικού

Κράτους, ενσωματώθηκαν στις Τουρκικές Δυνάμεις με σκοπό την καταπολέμηση των Κούρδων (Yaula & Clarke, 2018).

Η οργάνωση «Conflict Armament Research», δημιουργήθηκε το 2011 και ασχολείται μεταξύ άλλων με τη καταγραφή της προέλευσης των πολεμοφόδιων που χρησιμοποιούνται σε εμπόλεμες ζώνες με σκοπό την ενημέρωση για το σωστό έλεγχο και διαχείριση όπλων. Τα δεδομένα που συλλέγονται, καταλήγουν στο «iTrace Global Weapon Reporting System», το οποίο χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την οργάνωση αυτή, η Τουρκία είναι ο κύριος προμηθευτής εξαρτημάτων τα οποία χρησιμοποιούνται για τη παρασκευή αυτοσχέδιων εκρηκτικών μηχανισμών από το Ισλαμικό Κράτος (Yaula & Clarke, 2018).

Η ρόλος της Τουρκίας στη μεταναστευτική κρίση είναι αμφιλεγόμενος. Η αντιμετώπιση των συνεπειών του εμφυλίου πολέμου με την αποδοχή και φιλοξενία ενός τεράστιου αριθμού μεταναστών αδιαμφισβήτητα βοήθησε στη διάσωση χιλιάδων ανθρώπων. Ταυτόχρονα όμως η εκμετάλλευση της κίνησης αυτής για οικονομικό και πολιτικό όφελος έρχεται να διαψεύσει τις πολυδιαφημιζόμενες καλές προθέσεις όπως και η έμμεση ενίσχυση του Ισλαμικού Κράτους.

3.3. Η Τουρκία και ο Εμφύλιος στη Συρία

Δεν τυγχάνουν μόνο τα επακόλουθα του εμφυλίου πολέμου στη Συρία εκμετάλλευσης και χρήσης από την Τουρκία. Ενώ η μεταναστευτική κρίση και η δράση του Ισλαμικού Κράτους είναι προς το συμφέρον της Τουρκίας, κανείς δε θα μπορούσε να τους κατηγορήσει για αυτό. Ή θα μπορούσε; Σύμφωνα με τον εγκληματολόγο Λάμπρο Καούλλα (2016), μια δυνατή Συρία υπό την επιρροή δυνάμεων πέρα από την Τουρκία, ιδιαίτερα με την κυβέρνηση Άσσαντ στην εξουσία, θα ερχόταν σε αντίθεση με τη τούρκικη αποσταθεροποιητική στρατηγική, η οποία έχει σκοπό την επέκταση τόσο του γεωγραφικού όσο και του πολιτικού της ελέγχου στη Μέση Ανατολή (Καούλλας, 2016).

Η Τουρκία έριξε τα δίκτυα της στη Συρία από την αρχή της κρίσης το 2011. Οι Τουρκομάνοι, τουρκογενής ομάδα πληθυσμού που κατοικεί στη Συρία, έδωσαν στη Τουρκία την ευκαιρία μέσω πολιτικών, κοινωνικών οικονομικών, παραστρατιωτικών και στρατιωτικών ενεργειών να υπονομεύσει και να αποσταθεροποιήσει περαιτέρω τη κυβέρνηση της Συρίας. Ως πρόφαση τον υποτιθέμενο άμεσο κίνδυνο εθνοκάθαρσης,

σφαγής και γενοκτονίας των Τουρκομάνων από τη κυβέρνηση Άσσαντ, κατάφεραν να συγκεντρώσουν όλες τις πολιτικές και εθνοτικές ομάδες της αντίθετης πλευράς κάτω από την ομπρέλα του Syrian National Council που συγκροτήθηκε στη Κωνσταντινούπολη ως η ανεπίσημη κυβέρνηση της Συρίας. Η “απειλή” για τους Τουρκομάνους θα απευθύνεται κατά καιρούς σε διαφορετικούς “θύτες” όπως τη Ρωσία, τους Κούρδους και της ISIS (Καούλλας, 2016).

Το ένοπλο κομμάτι του Syrian National Council, αποτελεί ο Free Syrian Army (FSA), ο οποίος οργανώθηκε στη Τουρκία το 2011. Ο FSA και οι σχηματισμοί που τον αποτελούν, εξοπλίζονται, χρηματοδοτούνται και προστατεύονται από τη Τουρκία, μεταξύ άλλων. Κάτω από τον FSA, συναθροίστηκαν πολλές ισλαμικές οργανώσεις οι οποίες κατά καιρούς ήταν άμεσα συνδεδεμένες με την al-Qaeda ή/και την ISIS. Πολλοί αξιωματούχοι της ISIS μιλούν κυρίως τουρκικά, έχουν σχέσεις με το τούρκικο στρατό και πολλοί Τούρκοι εντάσσονται στον FSA με σκοπό να μετακινηθούν στην ISIS. Ο Τούρκος πρόεδρος Recep Tayyip Erdogan ανέφερε σχετικά με τις φήμες περί σχέσης Τουρκίας και ISIS ότι πρόκειται για συστηματική επίθεση εναντίον της διεθνούς φήμης της Τουρκίας μέσω άδικων και κακόβουλων ειδήσεων από τα Μ.Μ.Ε. Η ξεκάθαρη και αδιαμφισβήτητη σχέση της Τουρκίας με την ISIS επιβεβαιώθηκε μετά από έφοδο το 2015 αμερικανικών δυνάμεων σε ένα από τα καταφύγια της δεύτερης (Phillips, 2014· Καούλλας 2016).

Κεφάλαιο 4

Μετανάστευση και Εγκληματικότητα

Δεν υπάρχουν διεθνή πρότυπα ή πρωτόκολλα για τον τρόπο με τον οποίο παράγονται οι στατιστικές που αφορούν την εγκληματικότητα. Κάθε χώρα, καταγράφει την εγκληματικότητα με διαφορετικό τρόπο και με διαφορετική μέθοδο, κατηγοριοποιώντας διαφορετικά τα αδικήματα. Σε καμία περίπτωση όμως, το τελικό αποτέλεσμα δεν μπορεί να προσφέρει μια ξεκάθαρη ματιά στα επίπεδα εγκληματικότητας μιας χώρας αφού επηρεάζεται τόσο από νομικούς όσο και από στατιστικούς παράγοντες, επηρεάζονται από την προθυμία των πολιτών να καταγγείλουν ένα αδίκημα καθώς και από τον τρόπο με τον οποίο η Αστυνομία δίνει προτεραιότητα σε συγκεκριμένου είδους αδικήματα. Αυτοί οι παράγοντες διαφέρουν από χώρα σε χώρα (“Crime in Sweden”, n.d., “Rape and Sexual Offences”, n.d.).

Παρακάτω, η έρευνα πλέον επικεντρώνεται στις δύο χώρες που βρίσκονται στη κορυφή της λίστας με το μεγαλύτερο ποσοστό μεταναστών σε αναλογία πληθυσμού, τη Σουηδία και τη Γερμανία. Η καταγραφή των στατιστικών αφορά τα αδικήματα τα οποία συνδέονται πιο συχνά με τους μετανάστες και τα οποία προκαλούν τη μεγαλύτερη ανησυχία στους Ευρωπαίους πολίτες. όπως τα αδικήματα κατά της ζωής (φόνοι, ανθρωποκτονίες και επιθέσεις που καταλήγουν σε θάνατο), τα σεξουαλικής φύσεως αδικήματα και τα αδικήματα κατά περιουσίας (κλοπές και ληστείες) (Bernat, 2017· Bianchi, Buonanno & Pinotti, 2012). Η καταγραφή των ποσοστών εγκληματικότητας και η αύξηση τους κατά τη περίοδο έναρξης του εμφυλίου στη Συρία και του μεταναστευτικού κύματος (2011), μέχρι το 2017 δεν θα ήταν επαρκής προς την εξαγωγή αξιόπιστων συμπερασμάτων. Για το λόγο αυτό, συμπεριλήφθηκαν τα ποσοστά εγκληματικότητας από το 2004 μέχρι το 2010 στη Σουηδία και τη Γερμανία για σκοπούς σύγκρισης.

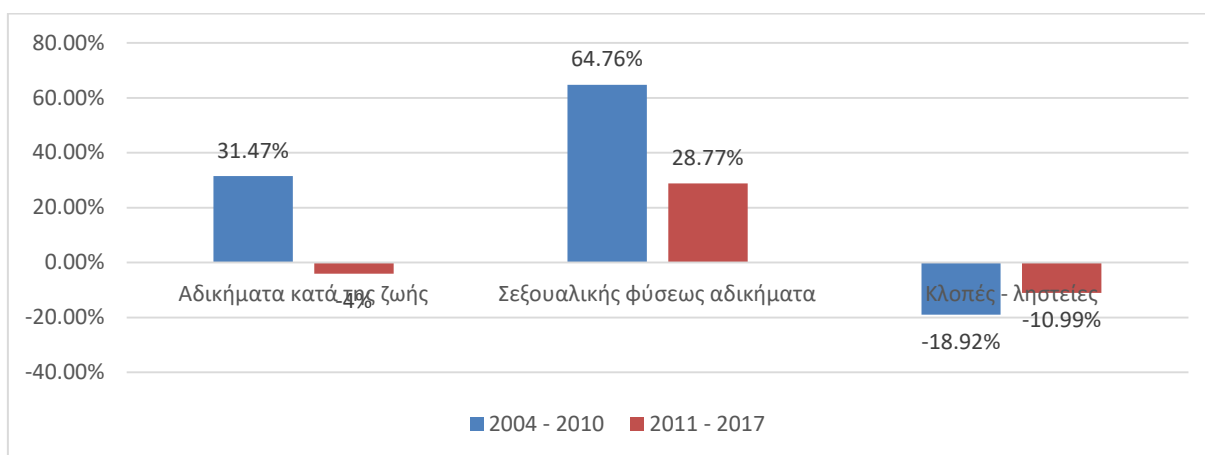
4.1. Εγκληματικότητα στη Σουηδία

Η σύγκριση των στατιστικών της εγκληματικότητας της Σουηδίας με οποιαδήποτε άλλη χώρα είναι δύσκολη υπόθεση. Αυτό συμβαίνει για τρεις κύριους λόγους: Πρώτο, στην καταμέτρηση στατιστικών, συμπεριλαμβάνονται όλα τα καταγγελλόμενα εγκλήματα, ακόμα και αυτά τα οποία στο τέλος δεν αποτελούσαν αδικήματα. Δεύτερο, πολλά αδικήματα της ίδιας φύσης εναντίον ενός προσώπου σε διαφορετικό χρόνο, σε πολλές χώρες συνιστούν ένα αδίκημα. Στη Σουηδία, κάθε αδίκημα καταμετράται ως ξεχωριστό. Για παράδειγμα, εάν μια γυναίκα καταγγείλει ότι υπέστη βιασμό από τον άντρα της κάθε μέρα για ένα χρόνο, στη Σουηδία, αυτό θα καταμετρηθεί ως 365 διαφορετικές περιπτώσεις βιασμού, σε αντίθεση με άλλες χώρες όπου θα θεωρείτο ένα αδίκημα ή και κανένα. Τέλος, σε πολλές περιπτώσεις, η απόπειρα διάπραξης ενός αδικήματος στη Σουηδία, θεωρείται και καταμετράται ως διάπραξη. (“Crime in Sweden”, n.d., Government Offices of Sweden, 2017).

Σύμφωνα με τη βάση δεδομένων του Σουηδικού Εθνικού Συμβουλίου για την Πρόληψη του Εγκλήματος, στην οποία μπορεί να βρει κανείς στατιστικά εγκληματικότητας από το 1950 μέχρι και το 2017, τα αδικήματα τα οποία καταγγέλθηκαν στην Αστυνομία από το 2004 μέχρι το 2010 αυξήθηκαν 9,74%. Από το 2011 μέχρι το 2017, η αύξηση συνεχίστηκε αλλά σε πιο μικρό ποσοστό, 6,96% (“Crime Statistics”, n.d.).

Τα αδικήματα κατά της ζωής, συμπεριλαμβανομένων φόνων, ανθρωποκτονιών και επιθέσεων οι οποίες κατέληξαν σε θάνατο, για τη χρονική περίοδο από το 2004 μέχρι το 2010 παρουσίασαν αύξηση 31,47%. Για τη χρονική περίοδο όμως από το 2011 μέχρι το 2017 τέτοιου είδους αδικήματα παρουσίασαν μικρή αλλά αξιοσημείωτη μείωση 4%. Τα σεξουαλικής φύσεως αδικήματα, συμπεριλαμβανομένου βιασμού, από το 2004 μέχρι το 2010 παρουσίασαν αύξηση 64,76%. Για τη χρονική περίοδο από το 2011 μέχρι το 2017 τα αδικήματα αυτά αυξήθηκαν μόνο κατά 28,77%. Τα αδικήματα σχετιζόμενα με κλοπές και ληστείες, από το 2004 μέχρι το 2010, παρουσίασαν σημαντική μείωση του 18,92% και από το 2011 μέχρι το 2017 παρουσίασαν περαιτέρω μείωση 10,99%. (“Crime Statistics”, n.d.). Στον πιο κάτω πίνακα, (Πίνακας 2), φαίνονται οι αυξομειώσεις των ποσοστών εγκληματικότητας για τις χρονικές περιόδους μεταξύ 2004-2010 και 2011-2017.

Αυξομειώσεις ποσοστών εγκληματικότητας στη Σουηδία

Πίνακας 2

Ενώ τα υπόλοιπα αδικήματα, ανθρωποκτονίες, κλοπές, διαρρήξεις κ.α. παρουσίασαν μείωση, τα σεξουαλικής φύσεως αδικήματα συνέχισαν την ανοδική τους πορεία. Αυτό μπορεί εν μέρει να οφείλεται και σε αλλαγές της νομοθεσίας. Ο ορισμός του βιασμού στη Σουηδία όλο και διευρύνεται, δυσκολεύοντας τη σύγκριση με άλλες χρονικές περιόδους. Ακόμα ένας παράγοντας ο οποίος δυνατόν να επηρεάζει τα ψηλά ποσοστά είναι η προθυμία του θύματος να προχωρήσει σε καταγγελία. Η Σουηδία φημίζεται για την έλλειψη ταμπού, ιδιαίτερα όσο αφορά τη συζήτηση περί σεξουαλικής βίας, δημιουργώντας έτσι ένα ασφαλές περιβάλλον για το θύμα να προχωρήσει σε καταγγελία (Government Offices of Sweden, 2017).

Είτε αύξηση, είτε μείωση των ποσοστών εγκληματικότητας στη Σουηδία, είναι δύσκολο να αποδειχθεί ή όχι η σχέση με την μετανάστευση. Δεν υπάρχουν σύγχρονα δεδομένα στα οποία να καταγράφεται η εθνικότητα του δράστη, με την τελευταία έρευνα περί του θέματος να έγινε το 2005. Ο λόγος, η αναπτυσσόμενη ευαισθησία σε θέματα περί ρατσισμού στη Σουηδία τις τελευταίες δεκαετίες. Ένα από τα συμπεράσματα τα οποία εξήχθηκαν από την πιο πάνω έρευνα, ήταν η κατά 2,5 φορές μεγαλύτερη πιθανότητα να θεωρηθεί κάποιος ύποπτος διάπραξης αδικήματος εάν είχε γεννηθεί αλλού πέραν της Σουηδίας. Παρόμοια αποτελέσματα έδειξε και σχετική έρευνα του 1996 (2,1 φορές). Η ομοιότητα των αποτελεσμάτων καθώς και το γεγονός ότι η δεύτερη έρευνα έγινε κατά το μεταναστευτικό κύμα μετά τον πόλεμο στη Γιουγκοσλαβία οδήγησε τις Αρχές να φτάσουν στο συμπέρασμα ότι το ποσοστό δεν αλλάζει (Roden, 2018).

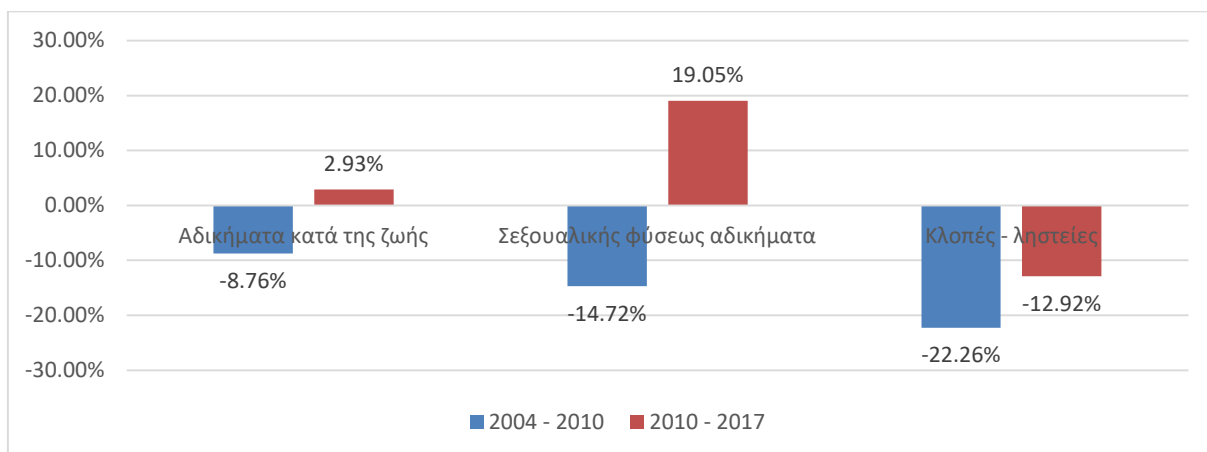
Ο αυξημένος όμως αριθμός περιστατικών βιασμών στη Σουηδία, με θύτες μετανάστες στα M.M.E., κρατά το φόβο των πολιτών ζωντανό, συνδέοντας τον με την άφιξη μεγάλων αριθμών μεταναστών στη χώρα. Τον Αύγουστο του 2016, η είδηση του ομαδικού βιασμού γυναίκας στη Fittja της Σουηδίας, από τουλάχιστον πέντε μετανάστες, με θεατές άλλους δεκαπέντε για ώρες, συγκλόνησε τη κοινή γνώμη (Jonscher, 2017). Περιπτώσεις σαν και αυτές σε συνδυασμό με το κύμα των μεταναστών που έφτασε στη Σουηδία μετά το 2011, οδήγησαν τους πολίτες να αποζητούν νέες έρευνες στις οποίες να διαφαίνεται η πραγματική σχέση της μετανάστευσης με την εγκληματικότητα και συγκεκριμένα με σεξουαλικής φύσεως αδικήματα. Για το λόγο αυτό, το 2018, το εθνικό Σουηδικό κανάλι SVT, διεξήγαγε έρευνα σχετικά με όλους τους καταδικασθέντες για βιασμό και απόπειρα βιασμού τα τελευταία πέντε χρόνια. Πρόκειται για 843 υποθέσεις δικαστηρίου, κατά τη μελέτη των οποίων φάνηκε ότι το 58% όλων των καταδικασθέντων για βιασμό και απόπειρα βιασμού ήταν αλλοδαποί ή είχαν γεννηθεί εκτός Σουηδίας, με το 40% από αυτούς να προέρχονται από τη Μέση Ανατολή και Αφρική. Να σημειωθεί ότι μετά τη Σουηδία, η νούμερο ένα χώρα καταγωγής των καταδικασθέντων ήταν το Αφγανιστάν. Όταν όμως ληφθούν υπόψη μόνο οι περιπτώσεις βιασμών και απόπειρας βιασμού όπου το θύμα δεν γνώριζε τον θύτη, τότε στις 97 από τις 129 περιπτώσεις ο δράστης είχε γεννηθεί εκτός Σουηδίας. Αυτό μεταφράζεται σε ποσοστό λίγο μεγαλύτερο από τους οχτώ στους δέκα με το 40% από αυτούς να βρίσκονταν στη Σουηδία λιγότερο από ένα χρόνο πριν το συμβάν (Ljunggren, Frisk & Thorslund, 2018).

4.2. Εγκληματικότητα στη Γερμανία

Τα στατιστικά εγκληματικότητας στη Γερμανία απορρέουν από δεδομένα καταγραμμένα από τα γραφεία Αστυνομίας (LKÄ) αλλά και από τα γραφεία της Ομοσπονδιακής Αστυνομίας της Γερμανίας (BKA). Σύμφωνα με τις βάσεις δεδομένων τους, τα αδικήματα κατά της ζωής στη Γερμανία, συμπεριλαμβανομένων μόνο αυτών τα οποία κατέληξαν σε θάνατο, από το 2004 μέχρι το 2010, παρουσίασαν μείωση 8,76%. Για τη χρονική περίοδο 2010 μέχρι το 2017 όμως παρουσίασαν αύξηση 2,93%. Το ποσοστό των σεξουαλικής φύσεως αδικημάτων από το 2004 μέχρι το 2010 παρουσίασαν μείωση 14,72%. Από το 2010 μέχρι το 2017, για ακόμα μια φορά, παρουσίασαν αύξηση 19,05%. Τα αδικήματα σχετικά με πράξεις βίας και αδικήματα κατά της προσωπικής ελευθερίας για την περίοδο το 2014 μέχρι το 2010 αυξήθηκαν κατά 9,93%. Το ίδιο και από το 2011 μέχρι το 2017 με μικρότερη αύξηση 1,56%. Τα

αδικήματα σχετικά με κλοπές, από το 2004 μέχρι το 2010 παρουσίασαν θεαματική μείωση 22,26%. Η μείωση συνεχίστηκε και για τη χρονική περίοδο 2011 μέχρι το 2017 με ποσοστό 12,92% (Police Crime Statistics, n.d.). Στον πιο κάτω πίνακα, (Πίνακας 3), φαίνονται οι αυξομειώσεις των ποσοστών εγκληματικότητας για τις χρονικές περιόδους μεταξύ 2004-2010 και 2011-2017.

Αυξομειώσεις ποσοστών εγκληματικότητας στη Γερμανία

Πίνακας 3

Όπως φαίνεται από τα πιο πάνω στατιστικά, όλες σχεδόν οι βασικές μορφές αδικημάτων στη Γερμανία, κατά τη περίοδο 2011 – 2017 παρουσίασαν αύξηση. Εξαίρεση φαίνονται να είναι τα αδικήματα σχετικά με κλοπές τα οποία κατά τη περίοδο της μεταναστευτικής κρίσης παρουσίασαν μείωση, η οποία όμως είχε ήδη ξεκινήσει από το 2004 και συνεχίστηκε με πιο αργούς όμως ρυθμούς. Εντύπωση προκαλούν οι περιπτώσεις των αδικημάτων κατά της ζωής και αδικημάτων σεξουαλικής φύσεως, τα οποία ενώ είχαν παρουσιάσει μείωση τη χρονική περίοδο μεταξύ 2004 μέχρι 2010, εντούτοις, τη περίοδο της μεταναστευτικής κρίσης σταμάτησε η καθοδική τους πορεία και παρουσίασαν αύξηση.

Η σχέση εγκληματικότητας και μετανάστευσης ήταν συχνά θέμα συζήτησης στη Γερμανία, αφού βρίσκεται ανάμεσα στις πρώτες χώρες προτίμησης των μεταναστών. Η συζήτηση οδηγήθηκε στο προσκήνιο ιδιαίτερα μετά τα γεγονότα της 27^{ης} Δεκεμβρίου 2017, όταν αιτητής ασύλου από το Αφγανιστάν, δολοφόνησε την δεκαπεντάχρονη Γερμανίδα πρώην φίλη του, στο Kandel της Γερμανίας (“Afghan asylum-seeker in custody”, 2017). Σύμφωνα με έρευνα σχετικά με την εγκληματική δραστηριότητα των Γερμανών και των αλλοδαπών, υπολογίζεται ότι το 13% του πληθυσμού της Γερμανίας

είναι αλλοδαποί, συμπεριλαμβανόμενοι πρόσφυγες και μετανάστες και αποτελούν το 32% συνόλου των καταδικασθέντων για αδικήματα. Δεδομένα σαν και αυτά θα επιβεβαίωναν τη συσχέτιση μεταξύ εγκληματικότητας και μετανάστευσης. Ο ορισμός του «αλλοδαπού» όμως, είναι ευρύς. Κατά την έρευνα, κατηγοριοποιήθηκαν όλοι οι μη Γερμανοί κάτω από την ομπρέλα του «αλλοδαπού», είτε ήταν Αμερικανοί τουρίστες είτε Σύριοι μετανάστες. Η Γερμανία δέχεται 37 εκατομμύρια τουρίστες κάθε χρόνο, επομένως, ενώ το ποσοστό του 32% είναι ορθό εντούτοις δεν αντιπροσωπεύει πραγματικά την εγκληματική προδιάθεση των αλλοδαπών που «διαμένουν» στη Γερμανία (TheLocal.de, 2018).

Είναι λοιπόν σημαντικό να διαχωριστούν οι αλλοδαποί από τους αιτητές ασύλου και τους πρόσφυγες και τα σοβαρά αδικήματα από όλη την εγκληματική δραστηριότητα. Αυτό επιχείρησε να πετύχει και μέρος της έρευνας, κατά το οποίο καταμετρήθηκε το ποσοστό συμμετοχής των αιτητών ασύλου και προσφύγων στη διάπραξη σοβαρών αδικημάτων όπως φόνο, ανθρωποκτονία, σοβαρής μορφής επίθεση και βιασμό. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι το ποσοστό συμμετοχής ήταν υψηλό και δυσανάλογο με την αντιπροσώπευση τους στο πληθυσμό της χώρας, αφού πλησίασε το 15% (TheLocal.de, 2018). Ο εγκληματολόγος Dr. Cristian Pfeiffer, αναφέρει ότι οι νεαροί άντρες είναι η πιο επικίνδυνη ομάδα πληθυσμού σε κάθε χώρα σε όλο τον κόσμο. Το 2014, άντρες ηλικίας δεκατεσσάρων μέχρι 30 αποτελούσαν το 9% του πληθυσμού της Γερμανίας και ήταν υπεύθυνοι για το 50% των βίαιων εγκλημάτων της χώρας. Σε αυτό το λόγο ο Pfeiffer αποδίδει τα πιο πάνω ψηλά ποσοστά συμμετοχής των μεταναστών στην εγκληματικότητα, αφού οι πιο πολλοί μετανάστες είναι άντρες ηλικίας 14 μέχρι 30, με την ευθύνη να αποδίδεται στην ηλικία και στο φύλο τους και όχι στην εθνικότητα και το παρελθόν τους (TheLocal.de, 2018).

Κεφάλαιο 5

Μετανάστευση και Τρομοκρατία

Από την αρχή της μεταναστευτικής κρίσης στην Ευρώπη, το ερώτημα στο μυαλό όλων είναι: είναι το φαινόμενο αυτό συνδεδεμένο με τα αυξημένα κρούσματα ισλαμικής τρομοκρατίας; Σύμφωνα με πολλούς, ο αυξημένος αριθμός μεταναστών που καταφτάνουν στην Ευρώπη, ευθύνεται για τα περιστατικά ισλαμικής τρομοκρατίας τα τελευταία χρόνια. Το 2016, έχασαν τη ζωή τους 826 άνθρωποι στην Ευρώπη, οι πιο πολλοί από το 2002. Έρευνα που διεξήχθη από το PEW Research Center αναφέρει ότι το 60% των Ευρωπαίων πιστεύει ότι ο συνεχώς αυξανόμενος κίνδυνος τρομοκρατίας είναι αποτέλεσμα της μεταναστευτικής κρίσης, και το 70% των Ανατολικοευρωπαίων και 61% των Γερμανών θεωρούν ότι υπάρχει άμεση σχέση μεταξύ της αύξησης της τρομοκρατίας και του αριθμού των μεταναστών (Vengh, 2018' Dominica, 2018).

Το Αυστραλιανό Ινστιτούτο Οικονομίας και Ειρήνης (Australian Institute for Economics and Peace, IEP), κάθε χρόνο δημοσιεύει έρευνα σχετικά με περιστατικά τρομοκρατίας την οποία ονομάζει, «The Global Terrorism Index» (GTI). Κάθε χώρα, βαθμολογείται ανάλογα με τα περιστατικά τρομοκρατίας και τις επιπτώσεις τους για κάθε δεδομένη χρονιά, με το μηδέν να είναι η καλύτερη δυνατή βαθμολογία. Το GTI, περιλαμβάνει τρομοκρατικές επιθέσεις, ανθρώπινες απώλειες, τραυματίες αλλά και τις οικονομικές ζημιές των επιθέσεων αυτών. Σύμφωνα με το GTI, από το 2002 μέχρι το 2016, η Ευρώπη βίωσε την τέταρτη μεγαλύτερη αύξηση βαθμολογίας, με το 67% όλων των τρομοκρατικών επιθέσεων να συμβαίνουν στη Γαλλία, Ισπανία, Τουρκία και Ηνωμένο Βασίλειο όπως και το 90% των προκληθέντων θανάτων. Μόνο στη Τουρκία, καταμετρήθηκε το 32% όλων των επιθέσεων και το 64% των θανάτων. Η Γερμανία και η Σουηδία, οι χώρες με το μεγαλύτερο ποσοστό μεταναστών ανά πληθυσμό στην Ευρώπη, είχαν το 2016 καταγεγραμμένη βαθμολογία GTI 4.917 και 3.756, οι οποίες αναλογούν στη 38^η και 52^η θέση στη παγκόσμια κατάταξη, αντίστοιχα. Οι βαθμολογίες

αυτές αυξήθηκαν από το 2002, της Γερμανίας κατά 2.443 και της Σουηδίας κατά 3.66 (GTI, 2017· Vengh, 2018). Το 2017, η βαθμολογία της Γερμανίας μειώθηκε στο 4.601 και στην 39^η θέση και της Σουηδίας αυξήθηκε στο 3.936 και στη 51^η θέση (GTI, 2018).

Ακόμα μια χρήσιμη πηγή ανάλυσης της τρομοκρατίας μόνο στην Ευρώπη αυτή τη φορά, είναι το TE-SAT (Terrorism Situation & Trend Report). Το TE-SAT, είναι από τα πιο σημαντικά εργαλεία στρατηγικής ανάλυσης της EUROPOL και γενικά της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Προσφέρει στους φορείς επιβολής του νόμου και νομοθέτες όπως και στο ευρύ κοινό, δεδομένα σχετικά την τρομοκρατία όλων των ειδών στην Ευρωπαϊκή Ένωση και ταυτόχρονα αναγνωρίζει τις αναπτυσσόμενες τάσεις σχετικά με το φαινόμενο αυτό. Η αναφορά αυτή εκδίδεται κάθε χρόνο και είναι ευρέως προσβάσιμη. Βασίζεται σε επιβεβαιωμένες πληροφορίες από τις Αρχές των μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (European Police Office, 2013).

Σύμφωνα με τις αναφορές του TE-SAT, οι τρομοκρατικές επιθέσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση μετά την έναρξη του εμφυλίου στη Συρία και του μεταναστευτικού κύματος, κυμάνθηκαν σε παρόμοια επίπεδα. Συγκεκριμένα, το 2011, μετρήθηκαν 174 τρομοκρατικές επιθέσεις σε κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων πετυχημένων, αποτυχημένων και ματαιωμένων επιθέσεων και μέχρι το 2017 ο αριθμός έφτασε τις 205. Δεν υπήρξε ιδιαίτερη αυξομείωση του αριθμού μέσα στη χρονική περίοδο 2011 – 2017, με τα υψηλότερα νούμερα να καταγράφονται το 2012 με 219 πετυχημένες, αποτυχημένες και ματαιωμένες τρομοκρατικές επιθέσεις και τα χαμηλότερα το 2016 με 142 (European Police Office, 2013).

5.1. Ισλαμική Τρομοκρατία στη Σουηδία

Τα αποτελέσματα του IEP καθώς και του TE-SAT, περιλαμβάνουν περιστατικά όλων των ειδών τρομοκρατίας. Όταν όμως γίνεται αναφορά στη συσχέτιση τρομοκρατίας με τη μετανάστευση, κάθε άλλο είδος τρομοκρατίας εξαφανίζεται και η συζήτηση περιστρέφεται γύρω από την ισλαμική τρομοκρατία.

Από το 2010 μέχρι το 2017 (από το 2000 μέχρι το 2009 δεν υπήρξαν καταγεγραμμένες τρομοκρατικές επιθέσεις), καταγράφηκαν στη Σουηδία έξι τρομοκρατικές επιθέσεις, από τις οποίες οι τρεις ήταν απόπειρες. Από τις τρεις πραγματοποιημένες επιθέσεις, οι δύο ήταν συνδεδεμένες με ισλαμική τρομοκρατία. Το πρώτο περιστατικό Ισλαμικής

Τρομοκρατίας, καταγράφηκε στις 11 Δεκεμβρίου 2010, όταν ο Taimour Abdulwahab al-Abdaly από Ιράκ (πολίτης Σουηδίας), με τη χρήση δύο εκρηκτικών μηχανισμών τραυμάτισε δύο πρόσωπα στο κέντρο της Στοκχόλμης. Ο al-Abdaly δεν επέζησε της επίθεσης. Η δεύτερη και πιο πρόσφατη επίθεση καταγράφηκε στις 7 Απριλίου 2017, όταν 39χρονος από το Ουζμπεκιστάν οδήγησε φορτηγό αυτοκίνητο σε πλήθος κόσμου στη Στοκχόλμη σκοτώνοντας πέντε πρόσωπα και τραυματίζοντας άλλα 14. Η αίτηση πολιτικού ασύλου του είχε απορριφθεί. Καταδικάστηκε σε ισόβια φυλάκιση (Government Offices of Sweden, 2017).

5.2. Ισλαμική Τρομοκρατία στη Γερμανία

Η Γερμανία είχε πολύ περισσότερα περιστατικά τρομοκρατίας από τη Σουηδία. Από το 2011 μέχρι το 2017 καταγράφηκαν συνολικά δώδεκα τρομοκρατικές επιθέσεις, από τις οποίες οι εννιά σχετιζόνταν με ισλαμική τρομοκρατία. Από τις επιθέσεις αυτές έχασαν τη ζωή τους 18 άνθρωποι, ανάμεσα τους σε δύο περιπτώσεις και οι δράστες, και τραυματίστηκαν 77 (Bond & Wisniewska, 2017).

Οι πέντε από τους δέκα δράστες, είτε γεννήθηκαν στη Γερμανία από μουσουλμάνους γονείς είτε μεγάλωσαν στη Γερμανία από πολύ μικρή ηλικία. Οι υπόλοιποι πέντε όμως έφτασαν στη Γερμανία με το μεταναστευτικό κύμα μετά το 2011. Ένας από τους δράστες, ο Riaz Khan Ahmadzai, υποστηρίζει ότι είναι δεκαεπτά ετών από το Αφγανιστάν και έφτασε στη Γερμανία το 2015 ως ανήλικος πρόσφυγας. Πιστεύεται ότι είναι πολύ μεγαλύτερος σε ηλικία από ότι δηλώνει και από το Πακιστάν (Shuster, 2016). Το ίδιο και ο Anis Amri, αιτητής ασύλου από την Τυνησία, ο οποίος έφτασε στη Γερμανία μέσω της Ιταλίας το 2011, υποστηρίζοντας ότι ήταν ανήλικος. Ακόμα ένας από τους δράστες, ο Abu Yusuf al-Karrar, 27 χρονών, ήταν Σύριος πρόσφυγας ο οποίος έφτασε στη Γερμανία το 2014 ζητώντας άσυλο (Kroet, 2017). Τέλος, ο Ahmad Alhaw, 26 χρονών, από την Παλαιστίνη, έφτασε στη Γερμανία το 2015 (“Hamburg Supermarket Attack”, 2018).

Στις πλείστες περιπτώσεις, οι δράστες ήταν πολίτες της χώρας της οποίας επιτέθηκαν με ρίζες από τη Μέση Ανατολή, οι οποίοι είτε γεννήθηκαν είτε μεγάλωσαν εκεί. Υπάρχουν όμως και περιστάσεις όπου αποδεδειγμένα το Ισλαμικό Κράτος εκμεταλλεύτηκε το μεταναστευτικό κύμα για να στείλει συγκεκριμένα πρόσωπα στην Ευρώπη με σκοπό τη διάπραξη τρομοκρατικών επιθέσεων. Με τον ίδιο τρόπο το

εκμεταλλεύτηκαν και μοναχικοί υποστηρικτές του Ισλαμικού Κράτους. Αυτό φαίνεται συγκεκριμένα στη Σουηδία και Γερμανία όπου το 50% των δραστών κατέφθασαν υπό το καθεστώς πρόσφυγα μετά το 2011 (European Police Office, 2017).

5.3. Πολιτική Ορθότητα και Ισλαμική Τρομοκρατία

Σύμφωνα με τον εγκληματολόγο Λάμπρο Καούλλα, όπως αναφέρει στην εφημερίδα «Σημερινή», η «πολιτική ορθότητα» δεν είναι πλέον ουδέτερη, αφού υπάρχει εξαιρετική ανοχή σε άλλες ταυτότητες και τρόπους ζωής ενώ δαιμονοποιείται ταυτόχρονα ο Χριστιανισμός και οι ευρωπαϊκές αξίες. Συνεχίζει υποστηρίζοντας ότι το κάθε τρομοκρατικό κτύπημα στη Δύση, ακολουθείται από εκκλήσεις για καταπολέμηση της ισλαμοφοβίας υποβαθμίζοντας το έργο σωμάτων τάξης και ασφάλειας ως ρατσιστικό. Εκμεταλλεύοντας τη παραπάνω νοοτροπία, μαχητές του Ισλαμικού Κράτους καλούνται να μεταμφιεστούν ως πρόσφυγες και να συνεργαστούν με ευρωπαϊκές αριστερές οργανώσεις, όπως αναφέρεται σε εγχειρίδια δράσης τους. (Πούλλαδος, 2017)

Πολλοί δυτικοί ερευνητές, κατά τη προσπάθεια τους να εξηγήσουν την Ισλαμική Τρομοκρατία και τους Τζιχαντιστές, συνήθως προσπερνούν τον ουσιαστικό ρόλο που παίζουν οι ισλαμικές διδασκαλίες (Κοράνι, Σούννα και Φάτουα), και επικεντρώνονται στη προσωπική ανάγκη για επικύρωση του δράστη/δραστών. Μειώνοντας το περιεχόμενο της Ισλαμικής γραφής, παραγράφεται το γεγονός ότι οι Ισλαμικές διδασκαλίες περιλαμβάνουν και υποστηρίζουν πολλές πρακτικές οι οποίες θεωρούνται αντικοινωνικές. Κατά τη τήρηση της «πολιτικής ορθότητας», πολλές φορές γίνεται προσπάθεια να πιστεί ο κάθε αναγνώστης ή δέκτης ότι οι Τζιχαντιστές δεν διαφέρουν από τον κοινό τρομοκράτη και ότι οι ισλαμικές διδασκαλίες δε έχουν καμία σχέση με τη τρομοκρατία, αγνοώντας και μειώνοντας με αυτό τον τρόπο τις ισλαμικές γραφές (Mohamed, 2017).

Όπως ανέφερε όμως η Dame Louise Casey, κατά την παρουσίαση της διετούς έρευνας της για την ενσωμάτωση στο Ηνωμένο Βασίλειο, η «πολιτική ορθότητα» επιτρέπει στην ισλαμική τρομοκρατία να ανθίζει και ταυτόχρονα τροφοδοτεί την εξτρεμιστική δεξιά. Οι φανατικοί ισλαμιστές είναι συχνά τρομοκράτες και αποτελούν τη μεγαλύτερη απειλή, αλλά η αδυναμία των κυβερνήσεων να κάνουν δημόσια αυτό το συσχετισμό και να ξεκινήσει η συζήτηση επιδεινώνει τη κατάσταση. Αναφέρει χαρακτηριστικά «στη

βιασύνη μας να αγκαλιάσουμε τη διαφορετικότητα, δημιουργούμε διχασμό» (Evans, 2017).

Κεφάλαιο 6

Ο Φόβος, τα Μ.Μ.Ε. και η Μεταναστευτική Πολιτική

Από τη μία, φωτογραφίες με πρόσωπα μεταναστών με δάκρυα στα μάτια, θλιβερές ιστορίες κακουχίας και επιβίωσης μέσα από άθλιες συνθήκες και από την άλλη, ρεπορτάζ γεμάτα βιασμούς και άλλα βίαια εγκλήματα τα οποία λέγεται ότι διέπραξαν ή και πραγματικά διέπραξαν μετανάστες, εμπρησμοί κέντρων φιλοξενίας, ιστορίες αχαριστίας και έλλειψης σεβασμού, είναι μόνο μερικά από τα πιο δημοφιλή θέματα τα οποία καταπιάνονται τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης από την έναρξη της μεταναστευτικής κρίσης στην Ευρώπη. Περιστατικά τα οποία επιβεβαιώνουν μια το ένα άκρο και μια το άλλο άκρο του φάσματος, τυγχάνουν εκμετάλλευσης από όλες τις πολιτικές πλευρές (Aliyev, 2017).

Πέρα από τα πραγματικά γεγονότα, μια πληθώρα ψεύτικων ειδήσεων φαίνεται να ακολουθεί τη μεταναστευτική κρίση, ή τουλάχιστον υπερβολική δραματοποίηση περιστατικών ή στατιστικών. Στη Γερμανία για παράδειγμα, δημιουργήθηκε ένας χάρτης, ο λεγόμενος XY-EINZELFALL, σύμφωνα με τον οποίο καταγράφονται περιστατικά εγκληματικότητας από πρόσφυγες και μετανάστες. Ενώ ο χάρτης φαίνεται να είναι αξιόπιστος, βασισμένος σε αστυνομικές αναφορές, εντούτοις, είναι συστηματικά παραπλανητικός, αφού περιλαμβάνει πάρα πολλά περιστατικά όπου γίνεται απλή αναφορά από μάρτυρες ότι ο δράστης είχε «σκούρο δέρμα» ή αφρικάνικη ή μεσανατολική καταγωγή, χωρίς καμία άλλη επιβεβαίωση. Ο εν λόγω χάρτης, αναφέρεται χρησιμοποιείται συχνά για τη στήριξη απόψεων του αντιμεταναστευτικού κόμματος της Γερμανίας, AfD, αλλά και ρωσικών και αμερικανικών ακροδεξιών ομάδων (Aliyev, 2017).

Στις αρχές του 2016, μια ομάδα μεταναστών, εισέβαλαν σε υπεραγορά σε πόλη της Γερμανίας, γέμισαν τα καρότσια τους, απλά ενημέρωσαν την έκπληκτη ταμιά ότι θα

πληρώσει η Μέρκελ, και έφυγαν. Αυτό θα ήταν ένα λαμπρό παράδειγμα της αχαριστίας και έλλειψης σεβασμού από τους μετανάστες στη χώρα η οποία τους φιλοξενεί. Θα ήταν, βέβαια, αν ήταν αληθινό. Όπως ο πιο πάνω χάρτης, προσφέρει παραπλανητικά στατιστικά, έτσι και πολλά Μ.Μ.Ε. και Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης αναμεταδίδουν ψεύτικες ειδήσεις που προκαλούν αίσθηση. Σαν αντίβαρο των παραπλανητικών και αναληθή ειδήσεων και φημών που κυκλοφορούν έρχεται η δημιουργία του HOAXMAP, όπου εκεί μαζεύονται όλες οι φήμες σχετικά με την εγκληματικότητα όπου εμπλέκονται μετανάστες και τους απομυθοποιεί. Οι δημιουργοί του HOAXMAP, αναφέρουν ότι ενώ έβλεπαν εκατοντάδες φήμες σχετικά με τους μετανάστες να κυκλοφορούν και να έχουν ανταπόκριση, οι αναφορές σχετικά με την αληθινή πλευρά τους, έμεναν αφανείς. Για το λόγο αυτό ήθελαν να δημιουργήσουν μια βάση δεδομένων όπου ο οποιοσδήποτε θα μπορεί να επαληθεύει ή να διαψεύδει φήμες σχετικά με τους μετανάστες. Πολλές από τις φήμες οι οποίες απομυθοποιήθηκαν στο HOAXMAP, περιλαμβάνουν τους μετανάστες να απαγάγουν και να τρων κατοικίδια σκυλιά και να αγοράζουν παπούτσια 140 ευρώ με τα λεφτά των φορολογούμενων. Άλλες φήμες έχουν πιο σκοτεινή χροιά αφού περιλαμβάνουν βιασμούς και δολοφονίες, όπως η ιστορία της απαγωγής 13χρονης από ομάδα μεταναστών η οποία προκάλεσε δημόσια κατακραυγή και στο τέλος αποδείχθηκε ψεύτικη. Φήμες σαν και αυτές όμως μπορεί να εμπνεύστηκαν από πραγματικά γεγονότα όπως οι μαζικές επιθέσεις και ληστείες στην Κολωνία την Πρωτοχρονιά του 2015-2016, ένα γεγονός το οποίο προκάλεσε αίσθηση σε ολόκληρη την Ευρώπη και όχι μόνο (Mantzaris, 2016).

Σύμφωνα με έρευνα η οποία δημοσιεύθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή που αφορούσε την Ενσωμάτωση των Μεταναστών στην Ευρωπαϊκή Ένωση, περίπου τέσσερεις στους δέκα Ευρωπαίους πιστεύουν ότι η μετανάστευση είναι πρόβλημα. Συγκεκριμένα, μόνο το 37% των Ευρωπαίων πιστεύουν ότι η ενημέρωση από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης σχετικά με τους μετανάστες είναι ελλιπής και παραπλανητική. Η πλειοψηφία, τείνει να υπερεκτιμά τον αριθμό των μη Ευρωπαίων μεταναστών που βρίσκονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση: στα 19 από τα 28 κράτη μέλη πιστεύεται ότι το ποσοστό των μεταναστών είναι το διπλάσιο από ότι είναι στην πραγματικότητα και σε κάποια κράτη μέλη η αναλογία μεγαλώνει ακόμα περισσότερο ("Results of special Eurobarometer", 2018). Πέρα από την απλή υπερεκτίμηση του ποσοστού των μεταναστών, πολλοί πολίτες κρατών μελών βλέπουν την μετανάστευση με ιδιαίτερα εχθρική διάθεση, όπως για παράδειγμα στην Ιταλία, όπου ένας στους δύο θεωρεί την

μετανάστευση ως σοβαρό πρόβλημα (Dempsey, 2018). Ο πρώην Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών, Μπαν Κι Μουν, κάποτε χαρακτήρισε τη μετανάστευση ως μέρος του κοινωνικού ιστού, ένα θεμελιώδη κομμάτι της ανθρώπινης οικογένειας. Κάτι τέτοιο έρχεται σε αντίθεση με τη δήλωση του Γερμανού Υπουργού Εσωτερικών, Horst Seehofer, ο οποίος αποκάλεσε τη μετανάστευση την μητέρα όλων των προβλημάτων. Η δήλωση αυτή, αντικατοπτρίζει τον συνεχώς αυξανόμενο φόβο προς την μετανάστευση που σκεπάζει την Ευρώπη. Ο κύρια αιτία φαίνεται να είναι η έλλειψη μιας ενιαίας Ευρωπαϊκής μεταναστευτικής πολιτικής (Dempsey, 2018).

Πολλές χώρες μέχρι στιγμής ακολουθούν την πολιτική της «απόθησης», προσπαθώντας να εμποδίσουν με οποιοδήποτε τρόπο τις ασφαλείς και νόμιμες διόδους προς το «άσυλο», δυσχεραίνοντας τη θέση χωρών όπως η Ιταλία και η Ελλάδα, οι οποίες βρίσκονται στη πρώτη γραμμή της μεταναστευτικής κρίσης (Trilling, 2018). Η πολιτική της «απόθησης» συνδυάζεται με την πολιτική του «περιορισμού», η οποία κερδίζει έδαφος και εκφράζεται με την ιδέα δημιουργίας «κέντρων χειρισμού μεταναστών», στη Βόρεια Αφρική, όπου θα διαχωρίζονται οι πραγματικοί πρόσφυγες, πριν να διασχίσουν την Μεσόγειο. Για να είναι όμως κάτι τέτοιο πέρα από μια ουσιαστική φυλακή, χρειάζεται η έμπρακτη στήριξη από την Ευρωπαϊκή Ένωση για εγκατάσταση των αληθινών προσφύγων στην Ευρώπη καθώς και εγγυήσεις για την ασφάλεια και ανθρώπινη μεταχείριση τους, κάτι το οποίο η Ευρωπαϊκή Ένωση δε μπόρεσε ποτέ να κάνει. Παρόμοια ιδέα «περιορισμού» η οποία βρίσκει πολλούς υποστηρικτές είναι τα «κλειστά κέντρα», στην Ευρώπη αυτή τη φορά, όπου δεν θα επιτρέπεται στους μετανάστες να φεύγουν. Καμία από τις πιο πάνω ιδέες, αν και δημοφιλείς, δεν μπορεί να αντικαταστήσει ένα καλά οργανωμένο και επιχορηγημένο καθολικό σύστημα ασύλου με ισχύ σε όλη την Ευρώπη, όπου οι αιτήσεις θα τυγχάνουν γρήγορης και δίκαιας επεξεργασίας, με την κάθε χώρα να αναλαμβάνει το μερίδιο ευθύνης της (Trilling, 2018).

Φυσικά, η στάση, οι απόψεις και η νοοτροπία των ανθρώπων, δε σχηματίζονται μοναχά από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης. Σε μια εποχή παγκοσμιοποίησης όμως, τα Μ.Μ.Ε., είναι ένα πανίσχυρο εργαλείο επηρεασμού της κοινής γνώμης. Ανάλογα με το είδος των Μ.Μ.Ε. και τις σκοπιμότητες πίσω τους, μπορούν να ενισχύσουν την αρνητική εικόνα ενός «ξένου» προβάλλοντας ταυτόχρονα αντιμεταναστευτική ρητορική, ή να βοηθήσουν για την καλύτερη ενσωμάτωση των μεταναστών μεταδίδοντας τις

πραγματικές τους ιστορίες καταπολεμώντας έτσι την παραπληροφόρηση και το φόβο εναντίον τους (Danilova, 2014).

Η λύση στην θετική ή αρνητική επιρροή από τα Μ.Μ.Ε. και του αβάσιμου πολλές φορές φόβου φαίνεται να είναι η σωστή πληροφόρηση, η οποία, παίζει σημαντικό ρόλο στην ασφάλεια και ευμάρεια μιας κοινωνίας. Ο Stephan Lewandowsky, επιστήμονας στο Πανεπιστήμιο του Μπρίστολ (Ηνωμένο Βασίλειο), ο οποίος ασχολείται με την επιμονή και τη διάδοση της παραπληροφόρησης, σχολιάζει ότι ένα από τα πιο καταστροφικά και δύσκολα πράγματα τα οποία έχει να αντιμετωπίσει μια κοινωνία, είναι όταν υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός ανθρώπων οι οποίοι είναι παραπληροφορημένοι έχοντας μια δική τους εκδοχή της πραγματικότητας (Aliyev, 2017 `Lewandowsky, Ecker & Cook 2017).

Κεφάλαιο 7

Επίλογος

Το θέμα της παρούσας πτυχιακής διατριβής, ήταν η μεταναστευτική κρίση μετά την έναρξη του εμφυλίου πολέμου στη Συρία το 2011, μέχρι το 2018, ο ρόλος που έπαιξε και η Τουρκία και η συσχέτιση της με την εγκληματικότητα και τη τρομοκρατία. Η μεταναστευτική κρίση που ξεκίνησε το 2011, δεν επηρέασε μόνο την Ευρώπη αλλά και πολλές γειτονικές χώρες της Συρίας, όπου διέφυγε μεγάλο ποσοστό προσφύγων και μεταναστών. Χώρες όπως ο Λίβανος, η Ιορδανία, το Ιράκ και η Αίγυπτος αλλά κυρίως η Τουρκία όπου κατέφυγαν περίπου 3,5 εκατομμύρια πρόσφυγες. Η επιθυμία πολλών ήταν η μετάβαση από τη Τουρκία στην Ελλάδα και μετά στην υπόλοιπη Ευρώπη, κυρίως Γερμανία και Σουηδία, αφού μέχρι το 2016 καταγράφηκαν περισσότερες από 800,000 περιπτώσεις παράνομης διακίνησης μέσω της Τουρκίας. Η Τουρκία δηλαδή, αποτελούσε το φράγμα στο τεράστιο κύμα μεταναστών, κρατώντας με αυτό τον τρόπο τα ηνία της μεταναστευτικής κρίσης στα χέρια της και το γνώριζε. Το Μάρτιο του 2016, υπογράφηκε συμφωνία μεταξύ της Τουρκίας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης με σκοπό τον έλεγχο της παράνομης μετανάστευσης από τη Τουρκία, αλλά αυτό δεν έγινε δίχως ανταλλάγματα αφού μεταξύ άλλων η Τουρκία δέχτηκε μεγάλη οικονομική ενίσχυση και υπόσχεση ελεύθερης διακίνησης των πολιτών της στην Ευρώπη. Σε πολλές περιπτώσεις όμως η ακύρωση της πιο πάνω συμφωνίας χρησιμοποιήθηκε από την Τουρκία ως απειλή για να πετύχει το σκοπό της, κυρίως όσο αφορά την ενταξιακή της διαδικασία στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η Τουρκία, δεν κατηγορείται μόνο για εκμετάλλευση της μεταναστευτικής κρίσης προς όφελος της. Υπάρχουν πολλές αναφορές τόσο για την ενδυνάμωση και υποστήριξη του Ισλαμικού κράτους όσο και για την εμπλοκή της Τουρκίας στην έναρξη του εμφυλίου πολέμου στη Συρία. Ο ρόλος που έπαιξε και συνεχίζει να παίζει η Τουρκία στη Συρία αλλά και η φανερή εκμετάλλευση της μεταναστευτικής κρίσης προς πολιτικό και

οικονομικό όφελος διαψεύδει τις πολυδιαφημιζόμενες καλές της προθέσεις ως προς την Ευρώπη, την Ευρωπαϊκή Ένωση και την καθιστά απειλή για τις αξίες τις οποίες αντιπροσωπεύουν.

Όταν γίνεται αναφορά στη μεταναστευτική κρίση και τους μετανάστες, η κατάληξη κάθε συζήτησης είναι η συσχέτιση της με την εγκληματικότητα και τη τρομοκρατία. Στην έρευνα για τη συσχέτιση της εγκληματικότητας με την μετανάστευση, ο καθένας μπορεί να αντιμετωπίσει πάρα πολλές δυσκολίες. Συνήθως η πιο προβληματική είναι η υπερβολική εμπιστοσύνη στα επίσημα δεδομένα εγκληματικότητας, τα οποία δε μπορούν να προσφέρουν επαρκείς απαντήσεις στα βασικά ερωτήματα για την σχέση αυτή. Πολλές χώρες για παράδειγμα δεν καταγράφουν την ιθαγένεια του δράστη, κάτι το οποίο καθιστά αδύνατη την καταγραφή του πραγματικού αριθμού των εγκληματιών που είναι μετανάστες. Για το λόγο αυτό, οποιαδήποτε μεταβολή, είτε αρνητική είτε θετική στα ποσοστά εγκληματικότητας μιας χώρας, δεν μπορούν να καταλογιστούν ούτε στους ντόπιους ούτε στους μετανάστες.

Όπως αναφέρεται και στην επίσημη ιστοσελίδα της Ομοσπονδιακής Αστυνομίας της Γερμανίας (BKA), ακόμα μια δυσκολία που αντιμετωπίζουν πολλοί ερευνητές του θέματος, είναι η ύπαρξη πολλών ειδών παράνομης συμπεριφοράς, οι οποίες πολλές φορές δεν συμπεριλαμβάνονται. Τα στατιστικά καλύπτουν μόνο τα αδικήματα τα οποία καταγγέθηκαν στην Αστυνομία. Εάν η Αστυνομία δε γνωρίζει για ένα αδίκημα, δε μπορεί να το καταγράψει. Τα μη καταγγεθέντα αδικήματα αποτελούν ένα άγνωστο πεδίο το οποίο δεν μπορεί να καταμετρηθεί. Μελέτες έδειξαν ότι για ορισμένα είδη αδικημάτων το πεδίο αυτό είναι τόσο μεγάλο όπου η Αστυνομία γνωρίζει μόνο ένα πολύ μικρό ποσοστό του πραγματικού αριθμού. Σύμφωνα με τον Αλεξιάδη (2011), το άγνωστο αυτό πεδίο ονομάζεται «αφανής εγκληματικότητα και αβάσιμα υπολογίζεται στο 80% του συνόλου της εγκληματικότητας. Όπως για παράδειγμα η έρευνα που διενεργήθηκε από την Κρατική Αστυνομία του Lower Saxony το 2017, έδειξε ότι το 93% των σεξουαλικής φύσεως αδικημάτων δεν καταγγέλλονται ποτέ όπως και μόνο το 12% των αδικημάτων σχετικά με ρατσισμό καταλήγουν στην αστυνομία (Loyken, 2018).

Είναι σημαντικό, όταν αναλύονται στατιστικά εγκληματικότητας όπως τα πιο πάνω, να λαμβάνονται υπόψη όλοι οι αριθμοί, οι αναλογίες, η αυξομειώσεις του πληθυσμού αλλά και το είδος τους εγκλήματος, το οποίο καταγγέλλεται και μη. Κοινωνικές, πολιτιστικές

και πολιτικές αλλαγές, μπορούν να επηρεάσουν τον ορισμό ενός εγκλήματος, τη διάρκεια ποινής και τον τρόπο με τον οποίο καταγγέλλεται ή όχι. Κοιτάζοντας απλά τα στατιστικά εγκληματικότητας ή τον αριθμό δραστών, δεν είναι αρκετό για να αποδειχθεί εάν μια χώρα έχει «πρόβλημα επικίνδυνων μεταναστών». Η ανάλυση του εγκλήματος απαιτεί τη μελέτη δεδομένων και την εξέταση τους υπό το φως εγκληματολογικών θεωριών, πολιτιστικών και κοινωνικών συνθηκών του εγκλήματος αλλά και των ίδιων των νόμων οι οποίοι καθορίζουν το έγκλημα και τη τιμωρία που του αρμόζει. Η έννοια της εγκληματικότητας, της τιμωρίας και το καθεστώς του κάθε άνθρωπου (μετανάστης, πρόσφυγας, πολίτης κ.α.), επηρεάζει και επηρεάζεται από τοπικές μεταβλητές. Η καταγραφή του εγκλήματος, της θυματοποίησης και της μετανάστευσης είναι σημαντική για την εξέταση μοτίβων, αλλά απαιτείται πολύ πιο λεπτομερή ανάλυση για την πλήρη κατανόηση της σχέσης μεταξύ εγκλήματος και μετανάστευσης (Bernat, 2017)

Πέρα από τους πιο πάνω περιορισμούς και υποδείξεις για μελλοντικές έρευνες, η παρούσα διατριβή επιβεβαίωσε την αμφιλεγόμενη φύση των αποτελεσμάτων πολλών άλλων ερευνών για το θέμα της συσχέτισης της εγκληματικότητας με τη μετανάστευση. Μετά από έρευνα ανάμεσα στις επτά χώρες με το μεγαλύτερο αριθμό μεταναστών στην Ευρώπη, εντοπίστηκαν οι δύο χώρες με το μεγαλύτερο ποσοστό σε αναλογία πληθυσμού, η Σουηδία και η Γερμανία. Με τη βοήθεια στατιστικών από επίσημες και αξιόπιστες πηγές όπως η βάσεις δεδομένων του Σουηδικού Εθνικού Συμβουλίου για την Πρόληψη του Εγκλήματος και της Ομοσπονδιακής Αστυνομίας της Γερμανίας, έγινε δυνατή η σύγκριση των ποσοστών εγκληματικότητας σχετικά με αδικήματα κατά της ζωής, σεξουαλικής φύσεως αδικήματα και αδικήματα κατά περιουσίας, μεταξύ της επταετίας 2004 με 2010 και 2011 με 2017. Από τη σύγκριση, φάνηκε ότι τα συμπεράσματα που μπορούσαν να εξαχθούν από τα αποτελέσματα είτε της μείωσης είτε της αύξησης, σε πολλά σημεία δεν συμφωνούσαν ανάμεσα στις δύο χώρες. Στη Σουηδία για παράδειγμα, τα ποσοστά εγκληματικότητας που αφορούσαν αδικήματα κατά της ζωής, όπως φόνο, ανθρωποκτονίες και επιθέσεις που κατέληξαν σε θάνατο, παρουσίασαν μείωση κατά τη χρονική περίοδο της μεταναστευτικής κρίσης, ενώ στη Γερμανία παρουσίασαν αύξηση. Τα αδικήματα όμως που αφορούσαν κλοπές και ληστείες, για την αναφερόμενη χρονική περίοδο, παρουσίασαν και στη Σουηδία και στη Γερμανία μείωση, γεγονός το οποίο θα μπορούσε να συμβάλει στο συμπέρασμα ότι ο τεράστιος αριθμός μεταναστών στη χώρα δε συνέβαλε στην αύξηση αυτού του είδους

της εγκληματικότητας. Αυτό θα μπορούσε να ήταν αλήθεια, αλλά τα αποτελέσματα για σεξουαλικής φύσης αδικήματα, λένε μια διαφορετική ιστορία. Τόσο στη Σουηδία, όσο και στη Γερμανία, τα ποσοστά τέτοιου είδους αδικημάτων παρουσίασαν θεαματική αύξηση. Ακόμα και σε περιπτώσεις όπου η αύξηση των ποσοστών είναι ξεκάθαρη, είναι δυνατόν να βρεθούν αίτια πέρα από την άμεση συσχέτιση της εγκληματικότητας με τη μετανάστευση. Στη περίπτωση της Σουηδίας, μερική αύξηση μπορεί να οφείλεται και σε αλλαγές της νομοθεσίας όπου ο ορισμός του βιασμού συνεχώς διευρύνεται, δυσκολεύοντας τη σύγκριση με άλλες χρονικές περιόδους. Στη Γερμανία, ενώ η συσχέτιση της αυξημένης εγκληματικότητας με την μετανάστευση δεν απορρίπτεται, εντούτοις δεν επιρρίπτονται ευθύνες στους μετανάστες λόγω καταγωγής ή θρησκείας ή κουλτούρας αλλά λόγω φύλου και ηλικίας. Αναφέρεται ότι άντρες ηλικίας από 14 μέχρι 30 είναι υπεύθυνοι για το μεγαλύτερο ποσοστό εγκληματικότητας και για το λόγο αυτό η συμμετοχή των μεταναστών σε εγκληματικές δραστηριότητες είναι μεγάλη, αφού οι πιο πολλοί εμπíπτουν σε αυτή τη κατηγορία.

Στα ίδια αμφιλεγόμενα αποτελέσματα κατέληξαν και έρευνες για τα κρούσματα ισλαμικής τρομοκρατίας στην Ευρώπη και ιδιαίτερα στη Σουηδία και τη Γερμανία. Επίσημες πηγές αναφέρουν ότι ενώ υπήρξε αύξηση των τρομοκρατικών επιθέσεων στην Ευρώπη από το 2011 μέχρι το 2017, το ποσοστό ήταν πολύ μικρό. Επιθέσεις ισλαμικής τρομοκρατίας, οι οποίες συνδέονται από τους πολίτες με τη μετανάστευση, σημειώθηκαν και στη Σουηδία και στη Γερμανία μετά την έναρξη της μεταναστευτικής κρίσης. Στη Σουηδία καταγράφηκαν δύο επιθέσεις ισλαμικής τρομοκρατίας και στη Γερμανία εννιά. Από τις δύο περιπτώσεις στη Σουηδία, η μία διαπράχθηκε από μετανάστη, αιτητή πολιτικού ασύλου και στη Γερμανία, οι πέντε από τους δέκα δράστες είχαν έρθει στη χώρα ως μετανάστες με το μεταναστευτικό κύμα μετά το 2011. Ένας από τους λόγους για τους οποίους πολλές τρομοκρατικές οργανώσεις μπορούν εύκολα να εκμεταλλεύονται τη μεταναστευτική κρίση και τους πρόσφυγες είναι και η νοοτροπία πολιτικής ορθότητας που επικρατεί στην Ευρώπη, αφού συχνά αποφεύγεται η συσχέτιση της τρομοκρατίας με τους μετανάστες για αποφυγή της οποιασδήποτε κατηγορίας περί ρατσισμού.

Ενώ τα αποτελέσματα της πιο πάνω διατριβής δεν παραπέμπουν σε ξεκάθαρα συμπεράσματα, όπως και πολλές άλλες έρευνες περί του θέματος, εντούτοις η πλειοψηφία των πολιτών στην Ευρωπαϊκή Ένωση βλέπουν τη μετανάστευση με

ιδιαίτερα εχθρική διάθεση και ο κύριος λόγος είναι η συσχέτιση της με την εγκληματικότητα. Μεγάλο ρόλο στο τρόπο με τον οποίο οι πολίτες εκλαμβάνουν τη σχέση αυτή αλλά και την μετανάστευση γενικότερα φαίνεται να παίζουν τα Μ.Μ.Ε. Η ικανότητα των Μ.Μ.Ε. να επηρεάζουν τη κοινή γνώμη είναι γνωστή κάτι το οποίο τυγχάνει εκμετάλλευσης από πολλούς για την εξυπηρέτηση των δικών τους πολιτικών, οικονομικών και άλλων συμφερόντων. Ιστορίες, περιστατικά, στατιστικά, εικόνες και βίντεο, πραγματικά, ψεύτικα, παραπλανητικά, υπάρχουν πολλά όπλα διαθέσιμα για την υποστήριξη οποιουδήποτε επιχειρήματος. Ένας τρόπος αντιμετώπισης της παραπληροφόρησης και της χειραγώγησης είναι η υπεύθυνη ενημέρωση, δηλαδή η επιλογή όσο το δυνατόν πιο αξιόπιστων και αντικειμενικών πηγών αλλά και η επαλήθευση ειδήσεων πριν την αναμετάδοση τους.

Η επιρροή των Μ.Μ.Ε., συντέλεσε στην εξάπλωση της αντιμεταναστευτικής πολιτικής την οποία ακολουθούν πολλές χώρες της Ευρώπης, όπως είναι η πολιτική της «απόθησης» και του «περιορισμού». Οι πολιτικές αυτές είναι σκληρές, άσκοπες, μυωπικές και αντιπαραγωγικές. Δεν μπορούν να αποτελέσουν υποκατάστατο μιας μεταναστευτικής πολιτικής η οποία θα μπορούσε να αντιμετωπίσει τις οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις που επιφέρει η μη ενσωμάτωση των μεταναστών σε μια χώρα.

Ενώ στη παρούσα εργασία ερευνήθηκε και σχολιάστηκε εκτενώς η συσχέτιση της εγκληματικότητας με τη μετανάστευση, εντούτοις, ο ρόλος του «μετανάστη» περιορίστηκε στον θύτη και όχι στο θύμα. Η θυματοποίηση των μεταναστών τυγχάνει ελάχιστου σχολιασμού στα Μ.Μ.Ε. και σπάνια αναφέρεται στις συζητήσεις πολιτών. Διεθνείς πηγές αναφέρουν ότι οι μετανάστες διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο εγκληματικής και πολιτικής θυματοποίησης από ότι οι γηγενείς πολίτες, πολλές φορές θυματοποιούνται από άλλους μετανάστες, είναι συχνά αποδέκτες εγκλημάτων μίσους και η άγνοια της κουλτούρας δυσχεραίνει την οποιαδήποτε αντιμετώπιση του προβλήματος (McDonald, 2018). Αναφορές περιλαμβάνουν οικονομική, σωματική και σεξουαλική εκμετάλλευση από διακινητές, άλλους μετανάστες αλλά και ντόπιους σε κάθε σταθμό. Γιατροί χωρίς σύνορα αναφέρουν βιασμούς παιδιών ακόμη και πέντε χρονών σε κέντρα φιλοξενίας μεταναστών (CNN Greece, 2018). Άλλα ρεπορτάζ αναφέρουν βάνανυση σεξουαλική βία και βασανιστήρια σε επίσημα κέντρα κράτησης και φυλακές, κατά τη διάρκεια τυχαίων ελέγχων και μαρτυρίες καταναγκαστικής εργασίας και υποδούλωσης (Αξιώτη, 2019). Η θυματοποίηση όπως φαίνεται ξεκινά από

την αρχή του ταξιδιού, συνεχίζεται κατά τη διαδρομή, εντατικοποιείται στα κέντρα φιλοξενίας και διαιωνίζεται στις χώρες τελικής εγκατάστασης αφού έρευνες έδειξαν ότι σε περιοχές όπου το 10% των κατοίκων είναι μετανάστες, η καταγγελία ενός εγκλήματος βρίσκεται στο 48%, όταν όμως μια περιοχή αποτελείται από 65% μετανάστες, τότε το ποσοστό καταγγελίας κατεβαίνει στο 5% συμβάλλοντας με αυτό το τρόπο στο άγνωστο πεδίο της εγκληματικότητας, όπως αναφέρεται πιο πάνω (Ordway, 2019).

Καταληκτικά, η μετανάστευση δε μπορεί να συσχετιστεί αδιαμφισβήτητα με τη εγκληματικότητα. Ο καθένας, είναι ελεύθερος να έχει τη δική του άποψη για τη σχέση αυτή και τη μετανάστευση γενικότερα, δε παύει όμως να είναι υπεύθυνος για αυτή. Όταν η απλή άποψη επηρεάζει πράξεις και πολιτικές τότε ο καθένας είναι υπόχρεος να την υποστηρίξει με πραγματικά επιχειρήματα και όχι με μη επιβεβαιωμένες και ανυπόστατες φήμες. Όπως και η μεταναστευτική πολιτική πρέπει να βασίζεται σε γεγονότα και όχι σε φήμες, πεποιθήσεις και απόψεις. Το γεγονός είναι ότι η πλειοψηφία των μεταναστών δεν είναι εγκληματίες ούτε έχουν σκοπό να επιτεθούν στις αξίες και στο τρόπο ζωής των Ευρωπαίων πολιτών. Οι περισσότεροι αναζητούν μια καλύτερη ζωή για τον εαυτό τους και την οικογένεια τους απαλλαγμένοι από το φόβο και την αβεβαιότητα. Υπόψη στο μυαλό όλων πρέπει πάντοτε να είναι ότι ο οποιοσδήποτε, οπουδήποτε και οποτεδήποτε μπορεί να γίνει μετανάστης.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Αλεξιάδης, Σ. (2011). *Εγκληματολογία*. 5^η Έκδοση. Αθήνα: Εκδ. Σάκκουλα.
2. Αξιώτη, Κ. (27 Μαρτίου 2019). *Βιασμοί, βασανιστήρια και ξυλοδαρμοί μεταναστών στη Λιβύη*. The Huffington Post. Ανακτήθηκε από https://www.huffingtonpost.gr/entry/oi-andres-metanastes-viazontai-kai-kakopoioentai-oso-kai-oi-yenaiques-diaschizontas-te-livee_gr_5c9babdce4b072a7f60333e4
3. Aliyev, N. (7 Ιουνίου 2017). *The Art of Communication during Migrant Crisis: Interest groups across Europe are utilising the modern tool of false narratives to spur their own policies initiatives*. Visegrad/Insight. Ανακτήθηκε από www.visegradinsight.eu/the-art-of-communication-during-migrant-crisis/
4. *A Welcoming Europe?* (n.d.). European Parliament. Ανακτήθηκε από www.europarl.europa.eu/external/html/welcomingeurope/default_en.htm
5. *Afghan asylum-seeker in custody in Germany over fatal stabbing of girl, 15* (28 Δεκεμβρίου 2017). The Associated Press, National Post. Ανακτήθηκε από www.nationalpost.com/news/world/germany-afghan-teen-in-custody-over-fatal-stabbing
6. Akdenizli, Dionne, Kaplan, Rosenstiel & Suro (2016). *A report on the Media and the Immigration Debate*. Governance Studies. Ανακτήθηκε από https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2016/06/0925_immigration_dionne.pdf

7. *Arab Spring* (10 Ιανουαρίου 2018). History, A&E Television Networks. Ανακτήθηκε 12 Φεβρουαρίου 2019 από <https://www.history.com/topics/middle-east/arab-spring>
8. BBC (11 Σεπτεμβρίου 2018). *Migration to Europe in charts*. Ανακτήθηκε από www.bbc.com/news/world-europe-44660699
9. Bernat, F. (2017). *Immigration and Crime*. *Criminology and Criminal Justice*, Oxford Research Encyclopedias. Ανακτήθηκε από <http://oxfordre.com/criminology/view/10.1093/acrefore/9780190264079.001.0001/acrefore-9780190264079-e-93>
10. Bianchi, M., Buonanno, P. & Pinotti, P. (2012). *Do Immigrants Cause Crime?* *Journal of the European Economic Association*, 10(6): 1318-1347. Ανακτήθηκε από https://www.jstor.org/stable/23354009?seq=1#page_scan_tab_contents
11. Bond, D. & Wisniewska A. (15 Νοεμβρίου 2017). *Terror attacks on developed nations hit 16-year high*. *Financial Times*. Ανακτήθηκε από www.ft.com/content/3c258898-c95c-11e7-ab18-7a9fb7d6163e
12. Bryza, M. (16 Ιουλίου 2018). *Turkey and the migration crisis: a positive example for the Transatlantic community*. Euractiv. Ανακτήθηκε από <https://www.euractiv.com/section/global-europe/opinion/turkey-and-the-migration-crisis-a-positive-example-for-the-transatlantic-community/>
13. CNN Greece (14 Σεπτεμβρίου 2018). *Βιασμοί, απόπειρες αυτοκτονίας, βία: Ρεπορτάζ κόλαφος του Al Jazeera από την «κόλαση» της Μόριας*. Ανακτήθηκε από <https://www.cnn.gr/news/ellada/story/146706/viasmoi-apopeires-aytoktonias-via-reportaz-kolafos-toy-al-jazeera-apo-tin-kolasi-tis-morias>
14. Corrao, I. (2019). *EU-Turkey Statement & Action Plan. Legislative Train Schedule Towards a New Policy on Migration*. European Parliament. Ανακτήθηκε από <http://www.europarl.europa.eu/legislative-train/theme-towards-a-new-policy-on-migration/file-eu-turkey-statement-action-plan>

15. Courtauld, A. (08 November 2014). *How the media controls our perceptions of crime*. Shout Out UK. Ανακτήθηκε από <https://www.shoutoutuk.org/2014/11/08/how-the-media-controls-our-perceptions-of-crime/>
16. *Crime in Sweden – the difficulties in making international comparisons* (n.d.). Ανακτήθηκε από www.bra.se/bra-in-english/home/crime-and-statistics/international-comparisons.html
17. *Crime statistics* (n.d.). Ανακτήθηκε από www.bra.se/bra-in-english/home/crime-and-statistics/crime-statistics.html
18. Danilova, V. (16 Ιουλίου 2014). *Media and Their Role in Shaping Public Attitudes Towards Migrants*. Institute on Globalization, Culture and Mobility, United Nations University. Ανακτήθηκε από <https://gcm.unu.edu/publications/articles/media-and-their-role-in-shaping-public-attitudes-towards-migrants.html>
19. Dempsey, J. (13 Σεπτεμβρίου 2018). *Strategic Europe - Judy Asks: Is Europe Afraid of Migration? A selection of experts answer a new question from Judy Dempsey on the foreign and security policy challenges shaping Europe's role in the world*. Carnegie Europe. Ανακτήθηκε από <https://carnegieeurope.eu/strategieurope/77246>
20. Dominica, T. (5 Δεκεμβρίου 2018). *The real victims of terrorism. Immigration and terrorism in Europe*. Ανακτήθηκε από www.duelamical.eu/en/articles/immigration-and-terrorism-europe
21. Dimitriadis, D. (2017). *The role of Turkey in the refugee crisis*. Preliminary Draft Opinion, European Economic and Social Committee. Ανακτήθηκε από <https://memportal.eesc.europa.eu/Agenda/Documents?meetingId=2137657&meetingSessionId=2171796#>

22. Duke, S. (05 Ιουλίου 2018). *Polish Official: "We Will Not Receive Even One Muslim" in Poland*. The New American. Ανακτήθηκε από <https://www.thenewamerican.com/world-news/europe/item/29454-polish-official-we-will-not-receive-even-one-muslim-in-poland>
23. *Eastern Mediterranean Route* (13 Δεκεμβρίου 2018). European Council, Council of the European Union. Ανακτήθηκε από <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/migratory-pressures/eastern-mediterranean-route/>
24. Evans, M. (2 Νοεμβρίου 2017). *Political correctness is allowing Islamic terrorism to flourish, Government tsar warns*. The Telegraph. Ανακτήθηκε από <https://www.telegraph.co.uk/news/2017/11/02/political-correctness-allowing-islamic-terrorism-flourish-government/>
25. European Commission (4 Οκτωβρίου 2016). EU OPERATIONS in the MEDITERRANEAN SEA. European Commission Factsheet. Ανακτήθηκε από https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/securing-eu-borders/fact-sheets/docs/20161006/eu_operations_in_the_mediterranean_sea_en.pdf
26. European Police Office (2013). *Euro-pol TE-STAT 2013, EU Terrorism Situation and Trend Report*. European Police Office. Ανακτήθηκε από www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/te-sat-2013-eu-terrorism-situation-and-trend-report
27. European Police Office (2017). *TE-SAT: European Union Terrorism Situation and Trend Report 2017*. European Union Agency for Law Enforcement Cooperation 2017. Ανακτήθηκε από www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/eu-terrorism-situation-and-trend-report-te-sat-2017
28. Ewing, W.A., Martinez, D.E., Rumbaut, R. G. (2015). *The criminalization of immigration in the United States*. American Immigration Council, Washington, DC. Ανακτήθηκε 10 Ιανουαρίου 2019 από

<https://www.americanimmigrationcouncil.org/research/criminalization-immigration-united-states>

29. Faison, S. (30 June 1997). Politics May Be Serious but It's Crime and Sex That Sell Newspapers. The New York Times. Ανακτήθηκε από <https://www.nytimes.com/1997/06/30/world/politics-may-be-serious-but-it-s-crime-and-sex-that-sell-newspapers.html>
30. FRONTEX (2016). *Risk Analysis for 2016*. Warsaw: FRONTEX Risk Analysis Unit. Ανακτήθηκε από <https://frontex.europa.eu/publications/ara-2016-EZGrEA>
31. FRONTEX (2017). *Risk Analysis for 2017*. Warsaw: FRONTEX Risk Analysis Unit. Ανακτήθηκε από [https://frontex.europa.eu/assets/Publications/Risk Analysis/Annual Risk Analysis 2017.pdf](https://frontex.europa.eu/assets/Publications/Risk%20Analysis/Annual%20Risk%20Analysis%202017.pdf)
32. Ganor, B. (16 Δεκεμβρίου, 2018). *Terrorism or hate crime?* The Jerusalem Post. Ανακτήθηκε από <https://www.jpost.com/Opinion/Terrorism-or-hate-crime-574500>
33. Government Offices of Sweden (23 Φεβρουαρίου 2017). *Facts about migration, integration and crime in Sweden*. The Swedish National Council for Crime Prevention. The Swedish Migration Agency. Ανακτήθηκε από www.government.se/articles/2017/02/facts-about-migration-and-crime-in-sweden/
34. GTI (2017). *Global Terrorism Index: Measuring and understanding the impact of terrorism*. Institute for economics & Peace. Ανακτήθηκε από www.visionofhumanity.org/app/uploads/2017/11/Global-Terrorism-Index-2017.pdf#page=45
35. GTI (2018). *Global Terrorism Index: Measuring the impact of terrorism*. Institute for economics & Peace. Ανακτήθηκε από www.visionofhumanity.org/app/uploads/2019/01/GTI2018-A3-poster-wall-chart.pdf

36. *Hamburg supermarket attack: Ahmad Alhaw sentenced to life* (1 Μαρτίου 2018). BBC News. Ανακτήθηκε από www.bbc.com/news/world-europe-43240391
37. Ibrahim, R. (14 Απριλίου 2019). *European Churches: Vandalized, Defecated On, and Torched "Every Day"*. The Gatestone Institute, International Policy Council. Ανακτήθηκε από <https://www.gatestoneinstitute.org/14044/europe-churches-vandalized>
38. Isleyen, B. (2018). *Turkey's governance of irregular migration at European Union borders: Emerging geographies of care and control*. D: Society and Space, Vol: 36:849-866. Ανακτήθηκε από <https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/0263775818762132>
39. Jonscher, S. (21 Δεκεμβρίου 2017). *An embarrassment: Anger in Sweden over gang rape acquittals*. SBS News. Ανακτήθηκε από www.sbs.com.au/news/an-embarrassment-anger-in-sweden-over-gang-rape-acquittals
40. Καούλλας, Λ. (2016). *Τουρκική Διείσδυση στη Συρία: Ο Ρόλος των Τουρκομανικών Παραστρατιωτικών Σχηματισμών*. Εθνική Φρουρά & Ιστορία. Διεύθυνση Ιστορίας Εθνικής Φρουράς, Γενικό Επιτελείο Εθνικής Φρουράς. Υπουργείο Άμυνας, Τεύχος 38^ο. Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών: Λευκωσία.
41. Kantor, J. (1920). *A Functional Interpretation of Human Instincts. The Mead Project*. Psychological Review 27: 50-72. Ανακτήθηκε από https://brocku.ca/MeadProject/Kantor/Kantor_1920_a.html
42. Karadeniz, T. & Tattersall, N. (2016). *Erdogan warns Europe that Turkey could open migrant gates*. Reuters. Ανακτήθηκε από <https://www.reuters.com/article/us-turkey-europe-erdogan-idUSKBN13K0R6>
43. Kroet, C. (1 Μαΐου 2017). *Berlin Christmas attack suspect used 14 different identities*. Politico. . Ανακτήθηκε από www.politico.eu/article/berlin-christmas-attack-suspect-used-14-different-identities/

44. Lewandowsky, S., Ecker, U. K. H., & Cook, J. (2017). *Beyond Misinformation: Understanding and Coping with the "Post-Truth" Era*. *Journal of Applied Research in Memory and Cognition*, 6(4), 353-369. Ανακτήθηκε από <https://doi.org/10.1016/j.jarmac.2017.07.008>
45. Ljunggren, P., Frisk, J. & Thorslund, K. (22 Αυγούστου 2018). *New mapping of rape sentences: 58 percent of the convicted births abroad*. Ανακτήθηκε από www.svt.se/nyheter/granskning/ug/ny-kartlaggning-av-valdtaktsdomar-58-procent-av-de-domda-fodda-utomlands
46. Loyken, J. (9 Μαΐου 2018). *What we learned from this year's crime statistics and what we didn't*. Ανακτήθηκε από <https://www.thelocal.de/20180509/what-we-learned-from-this-years-crime-statistics-and-what-we-didnt>
47. Mantzaris, A. (29 Φεβρουαρίου 2016). *Hoaxmap is collecting debunked rumors about refugees*. The Poynter Institute. Ανακτήθηκε από www.poynter.org/fact-checking/2016/hoaxmap-is-collecting-debunked-rumors-about-refugees/
48. Marks, J. (18 Σεπτεμβρίου 2018). *Why Is There a Civil War in Syria? What started as a nonviolent uprising in 2011 escalated into a full-fledged civil war*. History, A&E Television Networks. Ανακτήθηκε 12 Φεβρουαρίου 2019 από <https://www.history.com/news/syria-civil-war-assad-rebels>
49. Mccathie, A. (2016). *Immigration threat gives Turkish President Erdogan the whip hand over Europe*. ABC News. Ανακτήθηκε από <https://mobile.abc.net.au/news/2016-08-04/turkey-german-relations-worsen-as-erdogan-threatens-refugee-deal/7690672>
50. McDonald W.F. (2018) *The Criminal Victimization of Immigrants: A Meta Survey*. In: *The Criminal Victimization of Immigrants*. *Palgrave Studies in Victims and Victimology*. Ανακτήθηκε από https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-319-69062-9_3

51. Mohamed, A. Z. (14 Δεκεμβρίου 2017). *Islamic Terrorism vs. Political Correctness*. The Gatestone Institute, International Policy Council. Ανακτήθηκε από <https://www.gatestoneinstitute.org/11478/islamic-terrorism-political-correctness>
52. Ordway, D. (25 Απριλίου 2019). *Victims less likely to report violent crime in newer immigrant communities*. Journalist's Resource. Ανακτήθηκε από <https://journalistsresource.org/studies/government/immigration/immigration-crime-research-victim/>
53. Ousey, G. C. & Kubrin, C. E. (2018). *Immigration and Crime: Assessing a Contentious Issue*. Annual Review of Criminology, Vol. 1:63-84. Ανακτήθηκε από <https://www.annualreviews.org/doi/10.1146/annurev-criminol-032317-092026>
54. Πούλλαδος, Μ. (22 Οκτωβρίου 2017). *Η εκ των έσω άλωση των εθνών-κρατών*. Η σημερινή. Ανακτήθηκε από <http://www.sigmalive.com/simerini/simerini/pdf/archive/201710>
55. Phillips, D. L. (11 Σεπτεμβρίου 2014). *Research Paper: ISIS-Turkey Links*. Program on Peace-building and Rights, Institute for the Study of Human Rights, Columbia University. Ανακτήθηκε από <https://www.huffpost.com/entry/research-paper-isis-turke b 6128950>
56. *Police Crime Statistics* (n.d.). The BKA. Ανακτήθηκε από www.bka.de/EN/CurrentInformation/PoliceCrimeStatistics/policecrimestatistics_node.html
57. *Rape and sexual offences* (n.d.). Ανακτήθηκε από www.bra.se/bra-in-english/home/crime-and-statistics/rape-and-sex-offences.html
58. Reliefweb (12 Σεπτεμβρίου 2018). *UNHCR Turkey Factsheet - August 2018*. Report from UN High Commissioner for Refugees. Ανακτήθηκε από <https://reliefweb.int/report/turkey/unhcr-turkey-factsheet-august-2018>

59. *Results of special Eurobarometer on integration of immigrants in the European Union* (13 Απριλίου 2018). Migration and Home Affairs, European Commission. Ανακτήθηκε από https://ec.europa.eu/home-affairs/news/results-special-eurobarometer-integration-immigrants-european-union_en
60. Roden, L. (8 Μαΐου 2018). *Why Sweden doesn't keep stats on ethnicity and crime*. www.thelocal.se. Ανακτήθηκε από www.thelocal.se/20180508/why-sweden-doesnt-keep-stats-on-ethnic-background-and-crime
61. Ronoc, R. (26 Σεπτεμβρίου 2018). *Swedish media and churches cover up 'Jihad' against Christian places of worship because it could shock the public*. The Voice of Europe. Ανακτήθηκε από <https://voiceofeurope.com/2018/09/swedish-media-and-churches-cover-up-jihad-against-christian-places-of-worship-because-it-could-shock-the-public/>
62. Shihadeh, E. S. & Barranco, R. E. (2010). *Latino Employment and Black Violence: The Unintended Consequence of U.S. Immigration Policy*. *Social Forces*, V88 n3 p1393-1420. Ανακτήθηκε από <https://eric.ed.gov/?id=EJ901459>
63. Shuster, S. (20 Ιουλίου 2016). *Why Germany Can't Figure Out the Identity of Its First ISIS Attacker*. Time. Ανακτήθηκε από www.time.com/4415501/germany-isis-ax-train-attack-terrorism/
64. TheLocal.de (21 Δεκεμβρίου 2018). Study shows the tenuous link between foreigners, refugees and criminality. Ανακτήθηκε από www.thelocal.de/20181221/study-shows-the-tenuous-link-between-foreigners-refugees-and-criminality
65. *Syrian Civil War* (24 Ιανουαρίου 2018). Encyclopedia Britannica, Encyclopedia Britannica Inc. Ανακτήθηκε 12 Φεβρουαρίου 2019 από <https://www.britannica.com/event/Syrian-Civil-War>

66. *Syrian Refugee crisis: Facts, FAQs, and how to help* (15 Μαρτίου 2019). Ανακτήθηκε από www.worldvision.org/refugees-news-stories/syrian-refugee-crisis-facts
67. Trilling, D. (28 Ιουνίου 2018). *The irrational fear of migrants carries a deadly price for Europe*. The Guardian. Ανακτήθηκε από <https://www.theguardian.com/commentisfree/2018/jun/28/migrants-europe-eu-italy-matteo-salvini>
68. UNCHR (2019). *Operational Portal: Refugee Situation*. United Nations High Commissioner for Refugees. Ανακτήθηκε από <https://data2.unhcr.org/en/situations/mediterranean>
69. UNHCR (1 Ιουλίου 2015). *The sea route to Europe: The Mediterranean passage in the age of refugees*. Ανακτήθηκε από www.unhcr.org/5592bd059.html#14
70. UNHCR (2019). UNHCR Statistics – *The world in numbers*. Ύπατη Αρμοστέα του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες. Ανακτήθηκε από <http://popstats.unhcr.org/en/overview>
71. Vengh, P. P. (5 Δεκεμβρίου 2018). *Self-destructing Europe? Immigration and terrorism in Europe*. Ανακτήθηκε από www.duelamical.eu/en/articles/immigration-and-terrorism-europe
72. Yaula, A. S. & Clarke, C. P. (2018). *Turkey's Double ISIS Standard: Ankara claims to oppose the Islamic State. Its actions suggest otherwise*. Foreign Policy. Ανακτήθηκε από <https://foreignpolicy.com/2018/04/12/turkeys-double-isis-standard/>